

POHJOIS-POHJANMAAN LIITON
TALOUS- JA TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2023
TALOUSARVIO 2021

Pohjois-Pohjanmaan liiton talous- ja toimintasuunnitelma 2021–2023
Talousarvio 2021

Julkaisija:

Pohjois-Pohjanmaan liitto
Sepänkatu 20, 90100 Oulu
puhelin 040 685 4000
kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi

www.pohjois-pohjanmaa.fi

Kansikuva: Pohjois-Pohjanmaan liitto

Oulu 2020

Sisältö

1 Maakuntajohtajan katsaus.....	4
2 Pohjois-Pohjanmaan näkymät.....	5
3 Strategiset tavoitteet 2021–2023.....	8
4 Toiminta ja tavoitteet.....	11
4.1 Luottamushenkilöhallinto.....	11
4.2 Aluesuunnittelu.....	12
4.3 Aluekehitys.....	18
4.4 Hallinto ja talous.....	23
5 Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2021–2023.....	25
5.1 Yleisperustelut.....	25
5.2 Talousarvioasetelma perusteluineen vuodelle 2021 ja sitovuustaso.....	25
5.3 Henkilöstösuunnitelma 2021–2023.....	26
Talousarviotaulukot vuodelle 2021 ja suunnitelma vuosille 2021–2023.....	31
Jäsenkuntien maksuosuudet.....	40

Hyväksytty maakuntavaltuustossa 14.12.2020

1 Maakuntajohtajan katsaus

Pohjois-Pohjanmaa nuorten maakuntana alkaa varttua. Viime vuosien syntyvyyden lasku on tuonut karulla tavalla esille pitkään jatkuneen muuttoliikkeen väestörakennetta nakertavan vaikutuksen. Olemme putoamassa tulevina vuosikymmeninä kasvumaakuntien joukosta. Työikäisten määrä jatkaa kasvuaan vielä jonkin aikaa, mutta nuorten ikäluokkien keskittyminen Ouluun ja hiipuminen tulee näkymään erityisesti sivistyspalveluiden muutoksina koko maakunnassa. Kilpailu osaajista ja tekijöistä laajenee maakunnan sisälle ja tulee kiihtymään koko pohjoisessa Suomessa. Ymmärrämmekö, mistä alueen vetovoimaisuus syntyy?

Maailman laajuiselta pandemialta suojautuminen on aiheuttanut ennen näkemättömät talousseuraamukset maailmalla ja meillä. Työttömyyden kasvu keväällä ja palvelukysynnän seisahtaminen on tuonut esille julkisen tukiverkoston tarpeellisuuden. Onnistuneiden rajoitustoimien ja julkisen sosiaaliturvan ansiosta talouden isku on jäänyt muuta Eurooppaa pienemmäksi. Digiloikan ansiosta näemme tulevaisuuden työskentelytavat selkeämmin ja talouden elvyttämisen rakenteellisten muutosten välineenä. Ulkoiset kilpailukykytekijät ovat nyt meille suosiollisia - oli sitten kyse digitaalisten palveluiden kasvusta tai siirtymästä vähäpäästöisempään energia- ja teollisuustuotantoon. Osaamisemme, väljyytemme ja ympäristömme luonnonvarat antavat hyvän perustan uudistua muita nopeammin.

Uudistunut Pohjois-Pohjanmaan liiton strategia näyttäytyy tässä vuosisuunnitelmassa selkeämpänä toiminnallisten tavoitteiden asetteluna. Tehtävämme ydintä on tukea kuntien elinvoimatyötä, hakea voimaa alueemme kehittäjien yhteisistä tavoitteista sekä viestiä kyvystämme omaehtoiseen toimintaan valtion keskushallinnolle. Haluamme olla enemmän ratkaisija kuin ongelmien kaivelija.

Maakuntaohjelma tulee olemaan ensi vuoden suurin yhteinen ponnistuksemme. Yhteiset näkemykset tulevaisuudesta parhaimmillaan johtavat laajan toimijajoukon toinen toisiaan täydentäviin päätöksiin ja toimenpiteisiin. Kehityksen virtaan voidaan vaikuttaa.

Toimintavuottamme 2021 värittää kuntavaalien lisäksi maakunnallisen edunvalvonnan 90-vuotisen perinteen syväluotaus syksyllä. Hallinnon henkilövalintojen lisäksi uudistuksen kohteena ovat myös normi- ja rahoitusperustamme. Aluekehityslaki tulee luomaan uuden vuoropuhelukanavan valtioneuvoston suuntaan aluekehitysneuvottelujen kautta. Euroopan unionin aluekehitysrahastojen uusi rahoituskausi muuttaa piirun verran ohjelmien sisältöä, mutta toivottavasti säilyttää rahoituksemme tason entisellään. Rahoitustasomme on enää kiinni valtioneuvoston tahdosta noudattaa ohjelmaansa. Alueellisten kehittämisvälineiden osalta meillä on jatkossakin Suomen paras työkalupakki käytössä.

Taloussuunnitelmaa laadittaessa olemme huomioineet kuntien viestin taloustasapainosta ja menokurista. Kuntien rahoitus on perinteisesti muodostanut puolet liiton tulopohjasta. Uudistimme talousarviorakenteen avaamaan paremmin toimintamme luonnetta ja kuntarahoituksen käyttöä. Aikaisempien vuosien ylijäämää on tarkoitus siirtää kehittämisrahastoon ja mahdollistaa siten paremmin hankerahoituksen käytön yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen. Valmisteilla oleva toimitilaratkaisu säästää lähes kahden henkilötyövuoden verran kuntarahoitusta tähdellisempään tekemiseen.

9.11.2020

Pauli Harju
maakuntajohtaja

2 Pohjois-Pohjanmaan näkymät

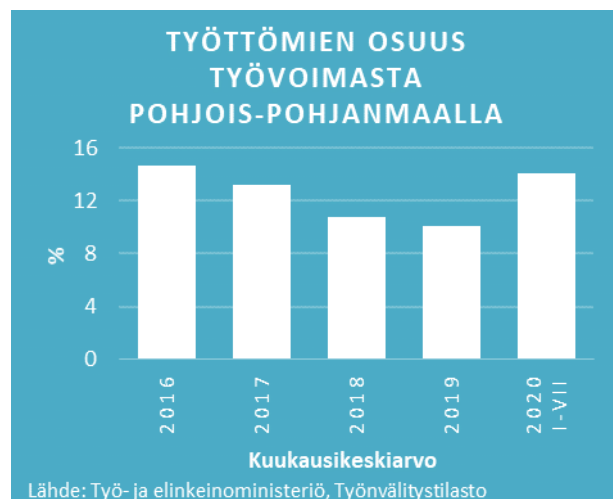
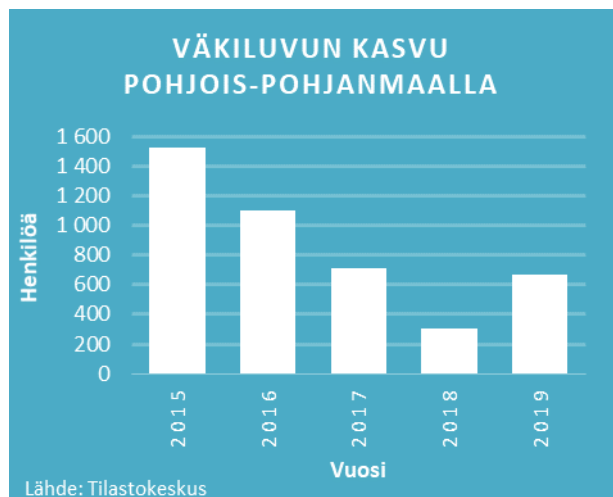
Maakunnan väestönkasvun aleneminen pysähtyi

Vuoden 2019 lopussa Pohjois-Pohjanmaan väkiluku oli 412 830 asukasta, missä on kasvua edellisestä vuodesta 670 asukasta. Väestönkasvu yli kaksinkertaistui edellisestä vuodesta ja samalla koko 2010-luvun jatkunut väestönkasvun aleneminen loppui. Tähän vaikuttivat negatiivisen maakuntien välisen nettomuuton pieneminen ja nettomaahanmuuton hienoinen kasvu. Luonnollinen väestönlisäys pieneni edelleen syntyvyyden jatkaessa alenemista. Vuonna 2019 Pohjois-Pohjanmaalla syntyi 3 900 lasta, kun edellisenä vuonna syntyneitä oli 4 130. Luonnollinen väestönkasvu oli vuonna 2019 noin 520 henkilöä, mikä on lähes 70 henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Puolet maakunnan asukkaista asuu Oulussa ja keskittymisvauhti on viime vuosina kiihtynyt. Vuoden 2019 lopussa Oulun väkiluku oli 205 489 asukasta, missä on lisäystä edellisestä vuodesta 1 922 asukasta. Oulun seutu oli ainoa väkilukuaan kasvattanut Pohjois-Pohjanmaan seutu. Oulun seutu kasvoi noin 2 140 asukkaalla. Suhteellisesti suurinta kasvu oli edellisvuoden tapaan Kempeleessä, jossa väkiluku kasvoi 432 asukkaalla. Kolmas kasvukunta seudulla oli Liminka, jonka väkiluku kasvoi 30 asukkaalla. Oulun seudun kunnista väkiluku väheni Tyrnävällä, Lumijoella, Hailuodossa ja Muhoksella. Oulun seutukunnan kasvukuntien lisäksi väestömäärä lisääntyi vain Pyhännällä ja Ylivieskassa. Väestön väheneminen oli nopeinta Vaalassa, Pyhäjärvellä, Pyhäjoella, Alavieskassa ja Siikajoella. Pohjois-Pohjanmaa on ikärakenteeltaan maan nuorin maakunta. Väestön keski-ikä oli 40,6 vuotta. Maakunta kuitenkin ikääntyy vauhdikkaimpien maakuntien joukossa.

Työttömyys kääntyi laskuun heinäkuussa

Keväällä 2020 Suomessa alkanut koronapandemia vaikutti voimakkaasti työttömyyden kasvuun. Työttömien osuus työvoimasta tammi-heinäkuussa 2020 oli keskimäärin 14,1 prosenttia. Osuus kasvoi edellisvuoden keskiarvosta neljä prosenttiyksikköä. Koko maassa työttömien osuus työvoimasta oli vuoden 2020 tammi-heinäkuussa keskimäärin 13,5 prosenttia, missä oli kasvua 4,3 prosenttiyksikköä. Vuoden 2020 tammi-heinäkuussa työttömiä työnhakijoita oli Pohjois-Pohjanmaalla kuukausittain keskimäärin noin 26 400 henkilöä eli 7 600 enemmän kuin vuonna 2019 keskimäärin. Työttömien määrä kasvoi vielä kesäkuussa, mutta aleni heinäkuussa runsaalla 2 000 työttömällä määrän ollessa kuun lopussa

noin 28 000. Aleneminen heinäkuussa aiempaan kuukauteen verrattuna on merkittävää, sillä kausivaihtelun vuoksi työttömien määrä on yleensä noussut heinäkuussa.

Lomautettuja oli vuoden 2020 tammi-heinäkuussa keskimäärin kuukaudessa noin 5 900, mikä on lähes viisi kertaa enemmän kuin edellisenä vuonna keskimäärin. Eniten lomautettuja kuluvana vuonna oli huhtikuussa, noin 11 000 lomautettua. Tämän jälkeen määrä on lähtenyt alenemaan tasaisesti. Lyhennetyllä työviikolla on ollut vuoden 2020 tammi-heinäkuussa keskimäärin noin 1 000 henkilöä, kun vuonna 2019 lyhennettyä työviikkoa teki keskimäärin noin 400 henkilöä.

Vuoden 2020 tammi-heinäkuussa työttömistä työnhakijoista oli keskimäärin kuukaudessa 14 400 miehiä ja 12 000 naisia. Suhteellisesti työttömien naisten määrä on kasvanut nopeammin. Työttömien naisten määrä on noussut 50 prosenttia verrattaessa vuoden 2020 tammi-heinäkuun keskiarvoa vuoden 2019 keskiarvoon, kun vastaavana aikana työttömien miesten määrä on kasvanut 35 prosenttia.

Nuorten ja yli 50-vuotiaiden työttömyys on kasvanut vuoden 2020 aikana. Alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli tammi-heinäkuussa 2020 keskimäärin 4 350 henkilöä, mikä on lähes 1 300 henkilöä enemmän kuin edellisenä vuonna keskimäärin. Yli 50-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli vuoden 2020 tammi-heinäkuussa keskimäärin noin 7 900 henkilöä, mikä on noin 1 900 henkilöä enemmän kuin vuoden 2019 keskiarvo. Pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu ei ole ollut yhtä voimakasta kuin muiden työttömien kohdalla. Yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita työnhakijoita oli tammi-heinäkuussa 2020 keskimäärin kuukaudessa noin 5 000 henkilöä, missä on kasvua edellisen vuoden keskiarvoon verrattuna noin 430 henkilön verran. Ulkomaisten työttömien keskimääräinen määrä kuukauden lopussa oli kasvanut vuoden 2020 tammi-heinäkuun aikana noin 1 130 henkilöön.

Yhteisöverotilitykset osin kompensoivat heikkoa tuloverotilityksen kehitystä

Vain kaksi maakunnan kuntaa muutti tuloveroprosenttiaan vuodelle 2020. Muhos laski veroprosenttiaan puoli prosenttiyksikköä, kun taas Pyhäjärvi nosti yhden prosenttiyksikön. Muhos, Reisjärvi ja Pyhäjärvi tekivät pieniä korotuksia kiinteistöveroprosentteihin. Maakunnan kunnista tuloveroprosentti on alhaisin Pyhännällä, 19,75 prosenttia. Pohjois-Pohjanmaan 11 kunnan tuloveroprosentti on 22 tai enemmän. Korkein tuloveroprosentti (22,5) on Haapajärvellä ja Reisjävällä. Kiinteistöverojen tilityksiä ei nyt tarkastella verotilitysmuutoksen vuoksi.

Pohjois-Pohjanmaan 16 kunnan vuoden 2020 tammi-elokuun aikaiset kunnallisverotilitykset olivat samalla tai korkeammalla tasolla verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Yhteensä maakunnan tilitykset olivat noin seitsemän miljoonaa euroa suuremmat kuin edellisenä vuonna. Tuloverojen tilityksissä oli euromääräisesti suurin kasvu Oulussa (+7,3 M€), Kempeleessä (+0,7 M€) ja Limingassa (+0,5 M€). Tuloverotilitykset alenivat eniten Iissä, Muhoksella ja Raahessa.

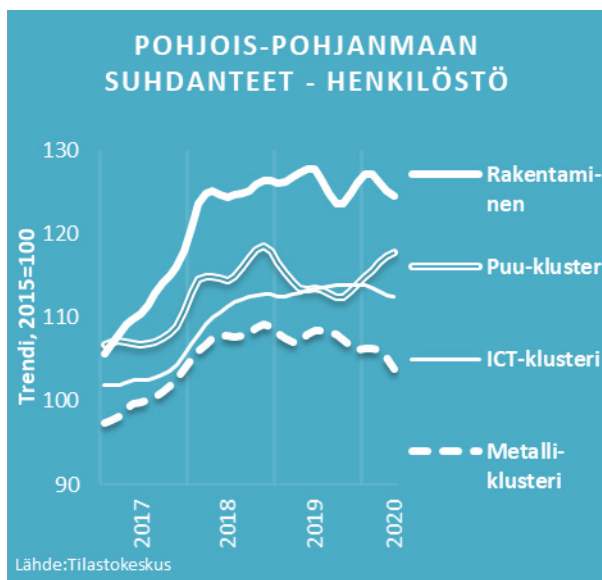
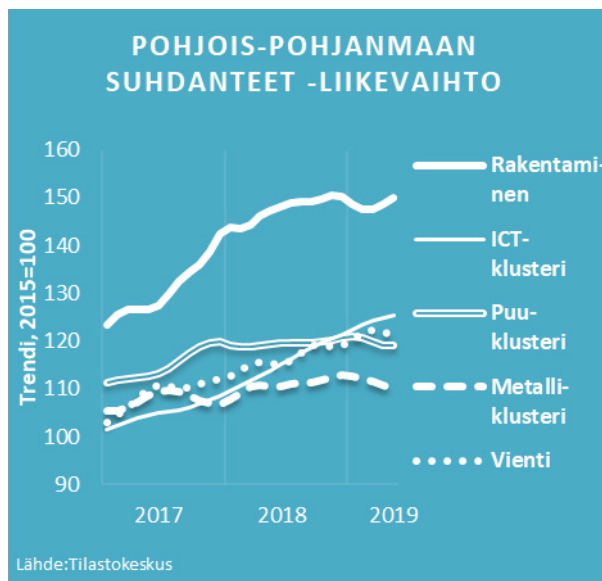
Yhteisöverotilitykset kasvoivat yhtä kuntaa lukuun ottamatta kaikissa maakunnan kunnissa tammi-elokuun tilitysten osalta verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon. Koko maakunnan yhteenlasketut kumulatiiviset yhteisöverotilitykset elokuussa 2020 olivat 7,4 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin samalla ajanjaksolla. Eniten yhteisöverotilitykset kasvoivat Oulussa (n. +1,6 M€), Raahessa (n. 1,5 M€), Kuusamossa (+0,6 M€) ja Pyhäjävällä (+0,5 M€). Kaikkiaan 12 kunnassa yhteisöverotilitykset nousivat vähintään 20 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Ainoastaan Haapavedellä yhteisöverotilitykset laskivat. Yhteisöverotulojen tilitysten nousu ei riittänyt kompensoimaan tuloverotilitysten alenemistä Iissä, Muhoksella, Tyrnävällä, Hailuodossa, Vaalassa, Merijärvellä ja Lumijoella. Näiden kunnan kohdalla kuntien yhteenlasketut kunnallisverojen ja yhteisverojen kumulatiiviset tilitykset olivat elokuuhun 2020 mennessä alemmalla tasolla kuin vuonna 2019 elokuussa.

Koronaepidemia on vaikuttanut ja tulee vaikuttamaan merkittävästi verotuloihin. Loppuvuoden kehitykseen vaikuttaa kunkin kunnan yritys rakenne ja se, miten eri yritykset kestävät mahdollisia uusia rajoitustoimenpiteitä. On huomioitava, että kunnille on alkuvuonna tilitetty viime vuonna tulorekisteriongelmien vuoksi tilittämättä jääneitä tuloveroja. Veronpalautusten aikaistuminen hankaloittaa verotilitysten vertailua tänä vuonna. Veronpalautusten määrä oli tänä vuonna aiempaa vuotta alhaisempi ja tämä helpottaa kuntien asemaa omalta osaltaan. Valtio on tehnyt useita kuntien taloudellista asemaa helpottavia toimenpiteitä. Kuntien yhteisöveron jako-osuutta on korotettu kymmenellä prosenttiyksiköllä vuosien 2020 ja 2021 osalta. Myös kuntien valtionosuuksiin on tehty vuodelle 2020 merkittävä korotus, jonka taustalla ovat koronatukipaketit, lakisääteinen indeksikorotus, verokompensaatioiden kasvu sekä kuntien tehtävien pysyvät tehtävät ja kertaluonteiset tulevaisuusinvestoinnit.

Pohjois-Pohjanmaan suhdannekasvu tasaantui

Pohjois-Pohjanmaan *rakentamisen* liikevaihto kasvoi vielä vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä lähes neljän prosentin verran verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Huhtikuussa kasvu oli vielä hieman yli kolme prosenttia, mutta toukokuussa liikevaihto kääntyi 11 prosentin laskuun. *ICT-klusterin* liikevaihdon kasvuvauhti hyytyi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä nollan tasolle, mutta toukokuussa klusterin liikevaihto kasvoi jo lähes 40 prosenttia vuodentakaisesta. Myös *puuklusterin* liikevaihdon kasvu mateli vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä nollan tasolla. Puuklusterin liikevaihto kasvoi huhtikuussa yli kymmenen prosentin vauhdilla, mutta kääntyi toukokuussa noin seitsemän prosentin laskuun. *Metalliklusterin* liikevaihto on laskenut yhtenäisesti vuoden 2019 puolivälistä saakka. Alkuvuonna 2020 liikevaihdon lasku oli noin viisi prosenttia, minkä jälkeen klusterin liikevaihto kääntyi jyrkkään laskuun ollen huhtikuussa 16 prosentin ja toukokuussa 21 prosentin laskussa vuoden takaiseen verrattuna. Pohjois-Pohjanmaan maakunnan kaikkien toimialojen *vientiliikevaihto* kasvoi vuonna 2019 lähes 12 prosenttia edellisvuodesta. Vuoden 2020 alusta vienti kääntyi laskuun laskien 8,9 prosenttia vuodesta 2019. Huhtikuussa laskua vuodentakaiseen kertyi 14,2 prosenttia ja toukokuussa 5,8 prosenttia.

Pohjois-Pohjanmaan *rakentamisen* henkilöstömäärä kasvoi vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä hieman alle prosentin verran ja huhtikuussa kasvu nousi yli kahteen prosenttiin. Toukokuussa rakentamisen henkilöstömäärä kuitenkin väheni peräti yhdeksän prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. *Puuklusterin* henkilöstömäärä kasvoi vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä yhden prosentin edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Klusterin henkilöstömäärän kasvu pysyi huhti-toukokuussa 3–4 prosentin tasolla. *ICT-klusterin* henkilöstömäärä kasvoi 2020 ensimmäisellä neljänneksellä yli kolme prosenttia edellisvuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Henkilöstömäärä kääntyi huhtikuussa kuuden prosentin laskuun vuodentakaisesta laskien myös toukokuussa noin prosentin verran. *Metalliklusterin* henkilöstömäärä oli vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä samalla tasolla kuin vuotta aiemmin. Huhtikuussa henkilöstömäärä hieman kasvoi, mutta kääntyi toukokuussa lähes 12 prosentin laskuun.

3 Strategiset tavoitteet 2021–2023

STRATEGINEN TAVOITE			
Pohjoisen vastuullinen vaikuttaja - kansallisesti ja kansainvälisesti			
Strateginen linjaus 2024	Tavoite 2021	Mittari	Vastuutahot
Tulevaisuuden digitaalinen ja fyysinen saavutettavuus	Liikennejärjestelmän kärkihankkeiden valmistelu etenee	Liikenteen infrahankkeiden suunnitelmavalmiuden parantaminen maankäytöllä	Aluesuunnittelu
		Kansallisen ja CEF-rahoituksen kohdentuminen	Aluesuunnittelu
	Tietoliikenneyhteydet ja palvelut kehittyvät	Maakunnan asukkaiden saaminen paremmin laajakaistayhteyksien piiriin	Aluesuunnittelu
	Tuetaan kuntia digitaalisessa ympäristössä toimimisessa	Digitukihankkeen toteuttaminen	Hallinto
Kannattavan yritystoiminnan ja kilpailukyvyn edellytykset	Yritysten toimintaympäristöjen kehittäminen logistiikalla ja luonnonvarojen kestävällä käytöllä	Liikennejärjestelmäsuunnitelman ja logistiikan kehittämisohjelman toimenpiteiden toteuttaminen	Aluesuunnittelu
		Ilmastotiekartan toimeenpääntö ja maakuntakaavan päivittäminen ilmasto- ja energiateemalla	Aluesuunnittelu
	Alueen vahvuuksiin perustuva älykäs erikoistuminen	Klusterien toiminnan kehittäminen ja vakiinnuttamisen käynnistäminen	Aluekehitys
	Tutkimus- ja innovaatio-toiminta vahvistamaan maakunnan kilpailukykyä	Tehdään maakunnan muutoskyky-selvitys	Aluekehitys
		Maakuntaohjelman toimeenpääntösuunnitelma-asiakirjan toimenpiteet	Aluekehitys
Ennakoiva maakunnan suunnittelu toimialojen uudistamisen tukena	Uuden maakuntaohjelman laatiminen pohjautuen toimialojen suhdanteisiin ja rakenteellisiin tietoihin	Aluesuunnittelu	
Euroopan unionin pohjoisten alueiden painoarvo ja siihen kohdistuva säättely	Pohjois-Suomen ja pohjoisten alueiden yhteistyön vahvistaminen	Pohjois-Suomen neuvottelukunnan roolin vahvistaminen kansallisessa edunvalvonnassa	Maakuntahallitus Maakuntajohtaja
	NSPA-yhteistyö	Yhteinen vaikuttaminen yhteisten ohjelmien sisältöihin	Aluekehitys
	Rohkea profiloituminen pohjoisuudella kansainvälisissä verkostoissa	Tiivistyvä yhteistyö ja vaikuttaminen Bryssel-toimiston kautta	Aluekehitys Aluesuunnittelu

Osaavan työvoiman saatavuus vetovoimalla ja koulutusmahdollisuuksilla	Alueen osaamisen vahvistaminen ja työelämävas- taavuuden kehittäminen koulutuksen järjestäjien yhteistyöllä	Koulutuksen järjestäjien yhteiset tavoitteet ja hankkeet	Aluesuunnittelu
		Koulutuspaikkojen määrän ja rahoit- uksen muutokseen vaikuttaminen suhteessa toimintaympäristöön	Maakuntahallitus
	Koulutuksen moder- nisointi ja vetovoiman lisääminen	OKM:n hallinnonalan investointei- hin vaikuttaminen	Aluekehitys
	Työvoiman saatavuus eri toimialoille	On osa tilannekuvatyötä	Aluekehitys
		Yhteistyö TE-hallinnon kanssa	Aluekehitys
		Ennakoivan ja äkillisen rakenne- muutoksen yhteistyö	Aluekehitys
Kuntien elinvoimaisuus	Kuntien kehittämiskohteiden sekä elinympäristön ainutlaatuisuuden tunnis- taminen yhdessä sidosryh- mien kanssa	Kuntien hakema kehittämisrahoitus	Aluekehitys Aluesuunnittelu
	Kuntatalouden edunval- vonta	Tietopohja ja valmistautumistoi- menpiteet sote-uudistuksen jälkei- seen kuntatalouden tilaan	Maakuntahallitus Maakuntajohtaja
	Maakunnan markkinointi kuntien ja muiden kehittä- jätahojen kanssa	Yhteistoiminnan suunnittelu ja aloittaminen kuntatoimijoiden kanssa	Hallinto
	Osallisuus- ja hyvinvoin- tityön kehittäminen sekä päätöksenteon vahvista- minen	Liiton toimielimien toiminnan kehittäminen ja uudistaminen	Aluekehitys Aluesuunnittelu Hallinto
		Kuntien hyvinvointityön tukeminen	Aluesuunnittelu
	Vaikuttajaviestintä ja medianäkyvyys	Mediaseuranta	Hallinto
Pohjoisten maakuntatoi- mijoiden mukaan saami- nen keskeisiin kansallisiin ja kansainvälisiin valmis- teluihin		Luottamushenkilöiden osallistumi- nen työryhmiin	Maakuntahallitus Maakuntajohtaja
Kansainvälisen rahoituk- sen kohdentuminen	Tutkimus- ja kehittämis- rahoituksen lisääminen ja monipuolistaminen	Horizon-rahoituksen seuranta 2 kertaa vuodessa	Aluekehitys

STRATEGINEN TAVOITE		
Tulevaisuuden rakentaja ja tiedolla johtaja		
Tavoite 2021 (-2023)	Mittari	Vastuutahot
Luotettavan tiedon hankkiminen ja kokoaminen pohjoisen alueen tilannekuvaksi	Aluekehityskeskusteluprosessi ja sen tulokset	Aluekehitys Aluesuunnittelu
Maakunnan kehittämisen tahtotilan kokoaminen maakuntaohjelmaan ja maakuntakaavaan	Yhteinen ja jatkuvasti päivittyvä tilannekuva prosessien pohjana	Aluekehitys Aluesuunnittelu
	Suunnitteluprosessien ja -välineiden uudistuminen ja kehittäminen	
	Hyvinvointiarvon luominen pohjois-pohjalaisille	
Pohjoisen näkemyksen tuottaminen EU- ja kansallisiin ohjelmiin	Osaajien saaminen valmisteluryhmiin	Aluekehitys Aluesuunnittelu
	Poliittisen edustuksen varmistuminen ja hyödyntäminen	
	Ohjelmavalmistelun riittävä resursointi	
	Suomen kestävän kasvun -ohjelman rahoituksen kohdentuminen alueelle	
Ratkaisujen aktiivinen esille tuominen maakunnallisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä kysymyksissä	Asioiden ja tiedon esille tuominen kuntalähtöisesti	Aluekehitys Aluesuunnittelu Hallinto
	Hankkeiden tulosten tiedottaminen	
	Aktiivinen ja oikea-aikainen viestintä ja markkinointi	
Kehittämisen painopisteiden määrittäminen alueellisen kehittämisrahoituksen kohdennuksessa ja kansallisessa yhteistyössä	Maakuntaohjelman toimeenpanosuunnittelu	Aluekehitys
Rahoitettujen hankekokonaisuuksien vaikuttavuuden edistäminen ja valvonta	Rahoitusohjelmien vaikuttavuuden edistäminen ja valvonta	Aluekehitys
	Osallistetaan hallitus rahoituksen kohdentamiseen ja tulosten arviointiin	
Eurooppalaisen alue-, kilpailukyky- ja liikennepolitiikan mahdollisuuksien avaaminen alueen toimijoille ja EU-ohjelmien hyödyntämisen aktiivinen edistäminen alueen kehittämisessä	EU- tietopisteen ja Brysselin toimiston hyödyntäminen	Aluekehitys Aluesuunnittelu
	Suorien EU-rahoitusten määrän kasvattaminen alueella	
	Toimijaverkostojen kokoaminen joustavalla toimintamallilla	
Alueen kestävän kilpailukyvyyn ja houkuttelevuuden viihtyisänä asuinpaikkana edistäminen yhdessä sidosryhmien kanssa	Yhteisten tavoitteiden ja päämäärien luominen sidosryhmien kanssa	Aluesuunnittelu Aluekehitys
	Vetovoimatekijöiden tunnistaminen ja esiin tuominen	
	Ilmastotyöhön resursoiminen, sitoutuminen ja sitouttaminen	

4 Toiminta ja tavoitteet

4.1 Luottamushenkilöhallinto

Kuntavaalit toimitetaan huhtikuussa 2021. Pohjois-Pohjanmaan liiton nykyinen maakuntavaltuusto jatkaa toimintaansa siihen saakka, kunnes kuntien uusista valtuutetuista valittu edustajankokous valitsee uudet maakuntavaltuuston jäsenet syksyllä 2021. Uusi maakuntavaltuusto nimeää uuden maakuntahallituksen ja tarkastuslautakunnan syksyllä 2021.

Pohjois-Pohjanmaan liiton ylintä päätösvaltaa käyttää maakuntavaltuusto, joka päättää liiton toiminnan tavoitteista ja taloudesta sekä keskeisimmistä liiton toimintaa ohjaavista ohjelmista ja suunnitelmista. Vuonna 2021 maakuntavaltuusto kokoontuu 2–3 kertaa. Uudelle maakuntavaltuustolle järjestetään perehdytystilaisuus ensimmäisen kokouksen yhteydessä.

Maakuntahallitus vastaa liiton käytännön toiminnasta ja hallinnosta sekä toteuttaa valtuuston aluekehitystyölle, alueiden käytön suunnittelulle sekä edunvalvonnalle asettamia tavoitteita. Maakuntahallitus osallistuu tiiviisti maakuntakaavoitusta, maakunnan kehittämistä ja edunvalvontaa koskevien asioiden valmisteluun kaikissa käsittelyvaiheissa. Maakuntahallituksen kokouksia pidetään 10–12 kertaa vuonna 2021. Uuden maakuntahallituksen jäsenille järjestetään perehdytysseminaari, jonka lisäksi tarvittaessa maakuntahallitus kokoontuu erillisiin kehittämis- ja suunnitteluseminaareihin.

Tarkastuslautakunta suorittaa liiton toiminnan ja talouden tarkastuksen oma arviointisuunnitelmansa pohjalta. Tarkastuslautakunnan ydintehtäviin kuuluu valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden, toiminnan tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden sekä talouden tasapainotuksen toteutumisen arviointi sekä sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisen valvonta. Tarkastuslautakunta pitää viisi kokousta vuonna 2021, ellei tarvetta ylimääräisille kokouksille ilmene.

Vuonna 2021 toimivat maakuntahallituksen nimeämät toimi- ja neuvottelukunnat sekä yhteistyöryhmät. Näitä ovat matkailun kehittämistoimikunta, hyvinvoinnin yhteistyöryhmä, koulutuksen- ja tutkimuksen yhteistyöryhmä, energia-alan neuvottelukunta, järjestöneuvottelukunta, maakuntakaavoituksen neuvottelukunta, kunta-asioiden yhteistyöryhmä ja nuorisovaltuusto.

Pohjois-Suomen neuvottelukunta on Pohjois-Pohjanmaan, Lapin, Keski-Pohjanmaan sekä Kainuun maakuntien yhteinen yhteistyö- ja edunvalvontaelin, joka edistää Pohjois-Suomen yhteisiä asioita sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Pohjois-Pohjanmaan liitto vastaa vuonna 2021 Pohjois-Suomen maakuntaliittojen yhteistyön puheenjohtajuudesta. Liiton vastuulla on järjestää Pohjois-Suomen neuvottelukuntien kokoukset sekä Itä- ja Pohjois-Suomen huippukokous.

Pohjois-Pohjanmaan liitto organisoii aluekehityslain mukaisen ja maakuntahallituksen asettaman maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) toiminnan ohjelmakaudella 2021–2027. Yhteistyöryhmän tehtävänä on huolehtia maakunnan aluekehittämistoimenpiteiden yhteensovittamisesta. Maakunnan yhteistyöryhmän kustannukset katetaan pääsääntöisesti Euroopan aluekehitysrahaston teknisestä tuesta. Vuosittain pidetään 4–6 kokousta. Maakuntajohtaja toimii maakunnan yhteistyöryhmän esittelijänä ja yhteistyöryhmän sihteeristön puheenjohtajana. Pohjois-Pohjanmaan liitto vastaa maakunnan yhteistyöryhmän kokouskäytännöistä ja tiedotuksesta.

Luottamushenkilöiden edustusvaroilla katetaan maakuntaliiton eri tilaisuuksien, kuten maakuntapäivien ja kansainvälisen naistenpäivän vastaanoton, kuluja. Pohjois-Pohjanmaan liitto on perinteisesti järjestänyt maakunnan keskeisille toimijoille ja yhteistyötahoille loppiaisvastaanoton, jonka yhteydessä jaetaan Pohjois-Pohjanmaapalkinto. Lisäksi varaudutaan yhteistyökumppaneiden kanssa järjestettäviin ajankohtaisiin seminaareihin ja koulutustilaisuuksiin sekä Venäjän kunniakonsulin kustannuksiin.

4.2 Aluesuunnittelu

Pohjois-Pohjanmaan liitossa aluesuunnittelun tehtävät jakautuvat kolmeen kokonaisuuteen – Tulevaisuus, Maakuntaohjelma ja Maakuntakaava. Tehtävät täydentävät toisiaan siten, että tulevaisuus tuottaa laaja-alaista tietoa maakunnan toimintaympäristöstä ja ennakoii siinä tapahtuvia äkillisiä ja jatkuvia muutoksia. Tietoja hyödynnetään erityisesti maakuntaohjelman ja maakuntakaavan laadinnassa sekä alueelliset erityispiirteet ja elinkeinoelämän tarpeet huomioivassa koulutuksen määrällisessä ja laadullisessa ennakoinnissa.

Maakunnan liiton tehtävät määritetään uudistetussa ja vuoden 2021 alussa voimaan astuvassa aluekehityslaisissa. Aluesuunnittelussa painotetaan suunnittelukaudella lakisäätöisiä tehtäviä, joista aluesuunnittelun vastuulla ovat mm. valmistella ja toimeenpanna maakunnan pitkän aikavälin strategia; maakunnan suunnittelun ja merialuesuunnittelun tehtävät; saavutettavuuden edistäminen ja maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyön johtaminen ja yhteistyö valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan; luonnonvarojen kestävä käytön koordinointi ja ilmastonmuutoksen torjunta; laadukkaan elinympäristön tilaa koskevan suunnittelun yhteistyö; toimintaympäristön ja osaamistarpeiden ennakointi; kulttuurin edistäminen osana maakunnallista strategiatyötä ja maakunnallisen identiteetin ja asukkaiden osallistumisen mahdollistaminen maakunnan kehittämisessä. Tehtävien hoidossa painotetaan laaja-alaista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa ja erityisesti painotetaan koko maakunnan vetovoimaisuuden kehittämistä kuntien erilaiset vahvuuksien ja alueelliset erityispiirteet huomioivan vetomaisuuden kautta.

Tulevaisuus

Tilannekuvaan perustuva ennakointi

Ennakoinnin merkitys muuttui voimakkaasti vuoden 2020 aikana. Odotukset ennakoitua kohtaan ovat kasvaneet entisestään, kun on havaittu, että historiasta ei voida johtaa muutoksia trendinä. Vuonna 2020 hyväksi koettu ennakoitutyöpajojen toiminta ja yhteiskehittäminen jatkuu. Työskentelyä jatketaan toimialojen ja ilmiöiden, kuten digitaalisen tulevaisuuden, vaihtoehtojen hahmottamisessa. Ennakointi tekee vuonna 2021 erityisesti maakuntaohjelman valmistelua ja käynnistää mahdollisuuksia käynnistää laaja-alaista tulevaisuusorientoitunutta alueellista ennakointi- ja kehitystyötä.

Maakunnan kehittäminen edellyttää yhteistä näkemystä alueen nykytilasta ja kehittämisen suunnasta. Tilannekuvan rakentamiseen käytetään tilastokeskuksen tuottamaa suhdanneaineistoa, tuoreimpia tilastoja ja muiden organisaatioiden tuottamia aineistoja. Tavoite on koota säännöllisesti päivitettävä maakunnan kokonaiskuva. Koronan vaikutuksia maakunnan talouteen ja työvoimaan havainnoidaan mahdollisimman reaaliaikaisesti tehden jatkuvasti esityksiä uusista avauksista ja toimenpiteistä.

Tiedolla johtaminen ja muutoksen tunnistaminen

Keskeistä tiedolla johtamisessa on, että löydetään liiton toiminnan kannalta olennainen ja ajanmukainen tieto sekä tehdään analyysi, josta keskustellaan ja viestitään. Tiedolla johtaminen edellyttää, että tieto ja siitä tehty analyysi ovat luotettavia ja että niillä on uutuus- ja vaikutusarvoa. Tiedolla johtaminen jakautuu liiton sisäisten prosessien tukeen ja johdolle tuotettuun analysoituun tietoon.

Muutoksen tunnistamisessa keskeisiä toimenpiteitä ovat maakuntaohjelman ja sitä toteuttavien strategioiden, kuten matkailustrategian, indikaattoriseurannan rakentaminen perustuen maakuntaohjelman laatimisen yhteydessä tehtyihin tavoitteisiin. Uuden tiedon ja merkityksellisen tiedon luominen edellyttää määrällisten ja laadullisten tietolähteiden yhdistämistä. Aluekehityslain mukaisten ohjelmien ja hankkeiden vastuuhenkilöitä avustetaan keräämällä raakadataa ja tekemällä alustavia analyyseja. Tarkemmasta analysoinnista vastaavat tavoitteet parhaiten

tuntevat ohjelmien ja hankkeiden vastuuhenkilöt. Lisäksi kehitetään tilasto- ja ennakointiaineiston käytettävyyttä ja visuaalisuutta sähköisillä julkaisualustoilla, kuten www-sivuilla.

Verkostoyhteistyö koulutusasioissa

Tulevaisuuden maakunnan menestyminen tulee osaavien nuorten kautta. Koulutus sitoo nuoret maakuntaan ja synnyttää kiinnostusta maakuntaan. Koulutuksen järjestäjien kilpailu nuorista ikäluokista on lisääntynyt viime vuosina. Koulutusorganisaatioita tuetaan kehittämään koulutusohjelmista entistäkin vetovoimaisempia. Konkreettisina tavoitteina ovat sujuva siirtymä koulutusasteelta toiselle ja tiivis yhteistyö työelämän ja elinkeinoelämän tarpeiden kanssa. Koulutuksen ja tutkimuksen yhteistyöryhmässä käsitellään koulutuskentässä tapahtuvia muutoksia sekä pyritään varmistamaan maakunnan riittävät ja oikein kohdennetut koulutusresurssit huomioiden myös uudenlaiset koulutusratkaisut. Koulutuksen kehittämisessä otetaan huomioon maakunnan erilaisuus työmarkkinatilanteessa siten, että panostetaan elinkeinoelämäälähtöisyyteen. Koulutusta olisi oltava saatavissa niillä koulutusaloilla ja -tasoilla, joiden osajista on tarve. Nuorten ja yli 50-vuotiaiden korkeaa työttömyyttä voidaan ryhtyä kamppaamaan osaltaan kulttuuri- ja taidealojen oppisopimuskoulutusta kehittämällä yhteistyötahojen kanssa. Tukee Oulu 2026 -hanketta kulttuuripääkaupungiksi.

Digitalisaation tasa-arvon edistäminen

Pohjois-Pohjanmaa oli Laajakaista kaikille -hankkeen suurin tuensaaja. Pohjois-Pohjanmaan liitto on mukana myös tulevan kansallisen laajakaistaohjelman toteutuksessa, vaikka ohjelman volyymi on pienempi kuin aikaisemmin. Maakunnan laajakaistan tilanne on hyvä, joten tavoitetta siirretään sähköisten palveluiden ja digitaalisuuden hyödyntämiseen ja tasa-arvon edistämiseen. Tärkeä tavoite jatkossakin on kiinteän laajakaistan kattavuuden kehittäminen. Tämän ohella vuoden 2020 kevät ja kesä osoittivat, että maakunnan valmiudet etätyöhön ja -koulutukseen on pääosin hyvät. Samanaikaisesti digitaalinen kuilu kasvaa niiden ihmisten välillä, jotka pystyvät hyödyntämään digitaalisia välineitä ja niiden, joiden taidot eivät riitä. Erityisesti lapsissa, nuorissa ja ikäihmisissä on digipudokkaita, jotka ovat vaarassa jäädä kehityksen ulkopuolelle.

Maakuntaohjelma

Maakuntaohjelma ohjaa maakunnan kehitystyötä

Pohjois-Pohjanmaan voimassa oleva maakuntaohjelma vuosille 2018–2021 laadittiin valmistauduttaessa itsehallinnollisten maakuntien muodostamiseen. Nyt on tarve uudistaa prosessi perusteellisesti siten, että aluekehittämisen pidemmän aikavälin maakuntastrategiaan perustuvia tavoitteita ja valintoja käydään läpi ja konkretisoidaan uudeksi maakuntaohjelmaksi vuosille 2022–2025. Ohjelmasta päättää uusi maakuntavaltuusto syksyllä 2021. Maakuntaohjelma perustuu maakuntastrategiaan ja se sisältää maakunnan kehittämisen tavoitteet, kuvaukset keskeisistä toimenpiteistä ja yhteistyösopimuksista sekä tarkemmat rahoitussuunnitelmat. Lisäksi laaditaan SOVA-lain edellyttämä ympäristöselostus.

Pohjois-Pohjanmaan kulttuuriohjelmalla virtaa maakunnan kulttuurikenttään

Vuonna 2020 käynnistetty kulttuurin kehittämisohjelma valmistuu vuoden 2021 aikana. Ohjelma sisältää kulttuurin alueellisen tilannekuvan, tulevaisuuden vision ja tavoitteet sekä toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi. Ohjelma laaditaan osallisuutta edistävillä menetelmillä sisältäen kyselyn, haastatteluja, blogikirjoituksia, webinaareja ja työpajoja alan toimijoille. Prosessissa hyödynnetään olemassa olevia verkostoja ja sidosryhmiä. Tavoitteena on myös herättää keskustelua kulttuurista ja tehdä nostoja pohjoispohjalaisen kulttuurin, elämäntavan ja identiteetin erityispiirteistä ja merkityksestä alueellisena voimavarana ja vetovoimatekijänä. Ohjelman teemat nostetaan kuntien kulttuuritoimintalaista ja alan toimijoiden näkökohdista. Kulttuuriohjelmalla tuetaan osaltaan Oulu 2026 -kulttuuripääkaupunki -hanketta.

Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartan toimeenpano sekä bio- ja kiertotalouden edistäminen

Pohjois-Pohjanmaan ilmasto- ja energiatavoitteet uudistetaan laatimalla Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartta. Työ toteutetaan vuonna 2019 käynnistyneessä kaksivuotisessa POPilmasto-hankkeessa. Vuoden 2020 lopussa valmistuva tiekartta määrittelee askeleet kohti kestävä, vähähiilistä taloutta, ilmastomuutokseen sopeutumista ja varautumista.

Euroopan unionin yleiset ja Suomea koskevat ilmasto- ja energiatarvitteet tuodaan maakunnan tasolle. Työssä on koottu tilannekuva uusimman tiedon ja kuntakyselyjen pohjalta kattavasti eri sektorit huomioiden. Työhön on sitoutettu sidosryhmiä yhteisen tavoitteen ja yhteisymmärryksen löytämiseksi. Työtä ohjaa maakuntahallituksen asettama ilmastotyön neuvottelukunta. Ilmasto- ja energiakysymykset nousevat vahvemmin osaksi kuntien elinvoiman kehittämistä sekä julkisia hankintoja ja investointeja. Yrityksille muutos voi tarjota uusia mahdollisuuksia liiketoimintaan. Alueella bio- ja kiertotalous ovat osa ratkaisua. Toimintavuonna edistetään ilmastotiekartan strategisia tavoitteita. Ilmastotiekartan tuloksista ja tavoitteista viestitään yli sektorirajojen. Työssä edistetään bio- ja kiertotaloustoimijoiden yhteistyötä sekä kehittämisen mahdollisuuksia erityisesti sovittamalla intressejä yhteen maakuntaohjelman laatimisessa.

Iijoen ja Oulujoen vesistöjen kestävä kehittäminen ja vaelluskalojen palauttaminen

Iijoen vesistöä kehitetään Pohjois-Pohjanmaan liiton hallinnoiman Iijoen vaelluskalahankkeen 2020–2022 toimenpiteiden avulla. Vuonna 2021 toteutettavat toimenpiteet ovat smolttien alasvaellusväylän rakentaminen Haapakoskelle (päävastuu PVO-Vesivoima Oy), smolttien seuranta ja siirrot, nousukalojen seuranta ja siirrot sekä pienpoikasten istuttaminen. Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistuu sidosryhmätahona käynnissä olevaan Iijoki-sopimuksen toimeenpanoon.

Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistuu myös Oulun yliopiston hallinnoimaan Oulujoen vesistöalueen ARVOVESI-hankkeen neuvottelukuntaan. Hankkeen toteutuksesta vastaavat Oulun yliopiston ohella Luonnonvarakeskus ja Suomen ympäristökeskus.

Hyvinvointia kunnille ja asukkaille

Koronaepidemia lisää kuntien tarvetta laaja-alaiselle hyvinvointityön tuelle. Maakunnan hyvinvointisopimuksen tavoitteet ohjaavat osaltaan hallinnonalojen yhteistyötä. Pohjois-Pohjanmaan sivistys- sekä sosiaali- ja terveysjohtajien verkostojen toimintaa kehitetään kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Alueen kuntien hyvinvointi- ja järjestöyhdyshenkilöiden sekä kulttuurihyvinvointiverkoston yhteistyö on kiinteä osa hyvinvointiekosysteemiä. Liitto järjestää kuntien talous- ja toimintasuunnittelua tukevan tilannekuvaseminaarin yhteistyössä verkostojen ja yhteistyökumppaneiden kanssa sekä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointifoorumin. Kuntien seuraavaa nelivuotiskautta koskevan hyvinvointisuunnitelman valmistelua pohjustetaan laatimalla hyvinvointikertomus päättyvästä valtuustokaudesta. Suunnittelukaudella tuetaan kuntien valmisteluprosesseja sekä yhdistetään maakuntaohjelmaan maakunnallinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma.

Nuoret ja järjestöt synnyttämässä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä

Nuorisovaltuuston toiminta vahvistaa nuorten taitoja ja keinoja osallistumiseen ja vaikuttamiseen. Maakunnallisen nuorisovaltuuston tavoite on edustaa nuoria maakunnan suunnittelussa ja kehittämisessä. Nuorisovaltuusto vaikuttaa maakunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissa asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittäviä. Koronaepidemian vuoksi maakunnan nuorisovaltuuston järjestäytyminen siirtyi syksyyn 2020.

Pohjois-Pohjanmaan järjestöneuvottelukunta edustaa Pohjois-Pohjanmaalla toimivia järjestöjä. Se toimii viestinviejänä maakunnan ja asukkaiden välillä. Neuvottelukunnan toimintasuunnitelman mukaisesti järjestöt osallistuvat maakunnallisten kehittämissuunnitelmien laatimiseen, tekevät järjestötoimintaa tunnetuksi, edistävät kansalaisten ja järjestöjen osallistumismahdollisuuksia sekä järjestöjen ja eri toimijoiden välistä yhteistyötä. Kunnille laaditaan järjestöyhteistyön suosituksia. Neuvottelukunta tukee paikallisen järjestötoiminnan koronajan selviytymistoimien kokemusten ja oppien jakamista sekä järjestö- ja yhdistysyhteistyön rakenteiden ja toimintamallien kehittämistä alueella.

Maakuntakaava

Varautuminen tulevaisuuden alueiden käyttöön maakuntakaavaa päivittämällä

Maakuntakaavoitus on osa maankäyttö- ja rakennuslaissa määriteltyä, kaavatasoittain tarkentuvaa maankäytön suunnittelujärjestelmää Suomessa. Maakuntakaava konkretisoi valtioneuvoston hyväksymät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja sovittaa ne yhteen maakunnallisten ja alueellisten kehittämistavoitteiden kanssa. Yleispiirteinen kaava ohjaa kuntien kaavoitusta ja siinä esitetään maakunnan alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet sekä esitetään kehittämisen kannalta tarpeellisia aluevarauksia. Maakuntakaavan laatii maakunnan liitto, työtä ohjaa maakuntahallitus ja kaavan hyväksyy maakuntavaltuusto.

Viime aikoina on noussut esiin tarpeita kartoittaa maakuntakaavan ajantasaisuus. Tämä tehdään yhteistyössä jäsenkuntien kanssa. Pohjois-Pohjanmaan liitto on käynnistänyt maakunnallisen tuulivoiman kehittämishankkeen ja toteuttaa liikennejärjestelmätyötä. Osana kokonaisuutta on käynnissä myös ilmastotiekartan laatiminen. Liitto kutsuu säännöllisesti koolle jäsenkuntien maankäytön asiantuntijoista koostuvan maakuntakaavoituksen neuvottelukunnan. Kokoontumisissa käsitellään maakuntakaavan sisältötarpeita suhteessa jäsenkuntien maankäytön suunnitteluun, jaetaan tietoa ajankohtaisista teemoista ja jäsenkuntien kaavoitustilanteista sekä käydään läpi maakuntakaavoituksen tilannetta. Kuntakaavoituksen ohjaukseen ja seurantaan liitto osallistuu viranomais- ja työneuvotteluiden sekä lausunnotmenettelyn kautta.

Käynnissä olevan maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistamisen yhdeksi lähtökohdaksi otettiin maakuntakaavan oikeusvaikutteisuus ja informaatioisisältö. Kokonaisuudistuksen valmistelua tehdään kuudessa asiantuntijajaoksessa, ja uuden lain on tarkoitus tulla voimaan parlamentaarisen työryhmän käsittelyn jälkeen vuoden 2022 alussa. Liitto osallistuu uudistamistyöhön sidosryhmäfoorumissa. Työtä ohjaa parlamentaarinen seurantaryhmä.

MAL-sopimus on valtion ja suurten kaupunkiseutujen yhteistyön väline. Sopimuksessa Oulun kaupunkiseudun kunnat, maakunnan liitto ja valtio-osapuoli määrittävät yhteisen tahtotilan seudun kehittämistä. Tavoitteiden toteuttamiseksi määritellään hallituskausittain päivitettävät toimenpiteet 12-vuotiselle MAL-sopimuskaudelle. Osana uuden MAL 2020–2023 -sopimuksen toteuttamista Oulun seudulle laaditaan Oulun seudun kehityskuva 2030+ vuoden 2021 aikana. Liitto osallistuu kehitystyöhön seuturakennetiimissä ja liikenteen johtoryhmässä.

Vuosituhanen alussa laaditun kokonaismaakuntakaavan uudelleentarkastelu vaihekaavoituksen kautta hyväksyttiin viimeisen vaiheen osalta kesällä 2018. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus antoi maaliskuussa 2019 välipäätöksen, jossa hylättiin vaatimukset keskeyttää kaavan täytäntöönpano, joten 3. vaihemaakuntakaava on voimassa ilman lainvoimaa. Hallinto-oikeus antoi maakuntavaltuuston hyväksymispäätöstä koskevista valituksista hylkäävän päätöksen huhtikuussa 2020. Muutoksenhakuajankautena tehtiin korkeimpaan hallinto-oikeuteen kaksi valituslupahakemusta, joten oikeusprosessi jatkuu. Valitusprosessin ajan maakunnassa on voimassa kahdeksan lainvoimaista maakuntakaavaa, korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen jälkeen kokonaismaakuntakaava sekä Himangan ja Vaalan alueella olevat maakuntakaavat kumoutuvat, ja voimaan jäävät Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava ja kolme vaihemaakuntakaavaa. Kaavakokonaisuuden tulkinnan helpottamiseksi liiton verkkosivuilla on yhdistelmäkartta voimassa olevista maakuntakaavoista sekä kooste sitä koskevista merkinnöistä ja määräyksistä toimijoiden käyttöön. Tiivistelmä vaihekaavojen selostuksista viimeistellään, kun kolmannen vaihemaakuntakaavan lainvoimaisuus ratkeaa oikeuskäsittelyn päätteeksi.

Pohjois-Pohjanmaan liitto hyödyntää monipuolisesti paikkatietoja suunnittelussa ja vuorovaikutuksessa. Paikkatietoyhteistyötä jatketaan valtakunnallisesti ja alueellisesti muiden maakuntaliittojen kanssa. Pohjois-Pohjanmaan liitto tehostaa ja laajentaa paikkatietojen käyttöä laaditun paikkatiedon kehittämisohjelman avulla. Se vastaa Pohjois-Pohjanmaan liiton tulevaisuuden suunnitteluhaasteisiin sekä direktiivin ja paikkatietolain vaatimuksiin koskien erityisesti paikkatiedon hallintaa sekä asiantuntijoiden sisäistä työnjakoa ja uusia osaamistarpeita.

Vaikuttava, asiantunteva ja edunvalvontaa palveleva liikennejärjestelmätyö

Maakuntahallituksen kesällä 2019 hyväksymä Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040 määrittelee Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmätyön tavoitteet ja toimenpiteet. Suunnitelma ohjaa maakunnallista liikennejärjestelmätyötä maakuntaohjelman, ilmastotiekartan, Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkastrategian sekä vuonna 2021 valtioneuvoston hyväksymän valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Maakunnallinen liikennejärjestelmätyö on lainsäädännön mukaisesti vahvasti kytkeytynyt osaksi alueidenkäytön suunnittelua ja maakuntakaavoitusta.

Liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden saavuttaminen edellyttää yhteistyötä maakunnan toimijoiden kesken sekä valtakunnan ja Euroopan unionin tasoilla. Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman toteuttamista ohjaa ja edistää maakunnan kuntien ja valtion keskeisistä viranomaisista ja elinkeinoelämän toimijoista koostuva Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmätyöryhmä. Toimenpiteet sovitetaan yhteen Oulun seudun liikenteen johtoryhmän ja maakuntien välistä yhteistyötä toteuttavien tavoitteiden kanssa. Maakuntien välistä yhteistyötä toteutetaan Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkatyöryhmän ja ylimaakunnallisten kehityskäytävien (mm. Päärataryhmä, Nelostie E75 ry, Kasitie ry ja Tervan tie ry) toimesta. Kansainvälistä yhteistyötä tehdään erityisesti Barentsin alueen ja Itämerikomission liikennetyöryhmissä. Lisäksi annetaan alueellista tukea myös muille kehitysvyöhykkeille, kuten kt 86/63 ja Viitostie ry:lle, ja seutukaupunkien saavutettavuuden kehittämiseksi.

Suunnitelma-kaudella keskeistä on omaehtoinen edunvalvonta kansallisesti ja Euroopan unionin tasolla. Kansallisesti vaikutetaan ja osallistutaan valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laadintaan, jossa Pohjois-Pohjanmaan kannalta merkittävimpiä kehittämisen kohteita ovat TEN-T-ydinverkon (päärata ja valtatie 4) hankkeiden edistäminen sekä alueellisen liikenneinfran kehittämisen ja ylläpidon kannalta edellytyksenä olevan perusväylänpidon rahoitustason kestävä taso. Maakunnallisella tasolla liikennejärjestelmätyö keskittyy toimikaudella liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaisten logistiikan, älykkään liikenteen ja kestävä liikenteen toimintaohjelmien laatimiseen ja toteuttamiseen. Pohjois-Pohjanmaan liikenneinfrastruktuurin väyläinvestoinnit ja alemman tieverkon kehityshankkeet ja niiden tilanne on kuvattu tarkemmin liikennejärjestelmäsuunnitelmassa ja erityisesti sen seurantaraportissa. Ratahankkeiden kehittämistä voidaan edistää erityisesti Tampere–Oulu ja Oulu–Laurila -tarveselvitysten ohjausryhmien työskentelyn avulla. Pohjois-Pohjanmaan satamien kehitystyötä edistetään Suomen vientiteollisuuden vahvistamiseksi.

Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistuu Kainuun liiton hallinnoimaan Barents Region Transport and Logistics (BRTL) -hankkeen toimintaan yhdessä Pohjois-Suomen maakuntaliittojen sekä Ruotsin, Norjan ja Venäjän alueiden kanssa. Hankkeen viimeisen toimivuoden toimenpiteinä pilotoidaan ja tutkitaan älyliikenteen ja kestävä liikumisen ratkaisuja Barentsin alueella. Liitto osallistuu myös Pohjois-Suomen kehittyvä lentoliikenne -hankkeeseen, jonka tavoitteet perustuvat Pohjois-Suomen yhteisiin tavoitteisiin ja kehityskohteisiin. Hankkeessa laaditaan Oulun ja Kuusamon lentoasemien vaikutusalueille konkreettiset kehittämissuunnitelmat.

Yhdyskuntatekniikan kehittäminen ja tulvariskien hallinta

Pohjois-Pohjanmaan liitto edistää valtakunnallisen 400 kV runkoverkon, 110 kV alueellisen verkon sekä tuulivoimahankkeiden sähkölinjojen kestävä toteutusta osallistumalla aktiivisesti hankkeiden ohjausryhmiin ja viranomaisneuvotteluihin sekä lausunnotmenettelyjen avulla. Sähköverkon kehittämisen maakunnallista näkökulmaa tarkastellaan TUULI-hankkeen yhtenä osakokonaisuutena.

Maa- ja metsätalousministeriö on nimennyt merkittävät tulvariskialueet ja asettanut niille tulvaryhmät vuoden 2018 lopussa. Pohjois-Pohjanmaan liitto toimii tulvaryhmien puheenjohtajana. Merkittävillä tulvariskialueilla (Iijoki, Pyhäjoki ja Kalajoki) on laadittu tulvariskien hallintasuunnitelmat, joiden toimenpiteitä Pohjois-Pohjanmaan liitto toteuttaa osaltaan erityisesti maankäytön suunnittelulla.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, alueen vesilaitokset ja kunnat sekä Pohjois-Pohjanmaan liitto ovat toteuttaneet vesihuollon kehittämissuunnitelman 2030. Sen tavoitteena on edistää vesihuoltoyhteistyötä sekä varmistaa vesihuollon toimivuus myös poikkeustilanteissa. Suunnitelma palvelee Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavoitusta. Lisäksi liitto osallistuu maakunnalliseen vesihuollon kehitystyöhön (mm. vesihuollon yleissuunnitelmat) ja toteuttaa Pohjois-Pohjanmaan vesihuollon kehittämissuunnitelmaa.

Merialueen suunnitelmallisen ja kestävän käytön edistäminen

Suomen kahdeksan rannikkomaakuntaa laativat yhdessä Suomen aluevedet ja talousvyöhykkeen kattavan Suomen Merialuesuunnitelman 2030 vuoden 2021 maaliskuun loppuun mennessä. Suunnitelmaa on työstetty kolmena osa-alueena, joista pohjoisimman merialueen (Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri) suunnitelma on laadittu yhteistyössä Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Lapin liittojen kanssa. Merialuesuunnitelma tulee maakuntavaltuuston käsiteltäväksi joulukuussa 2020. Vuonna 2021 valmistellaan seuranta ja arviointiohjelma sekä ympäristöministeriö toimittaa hyväksytyt merialuesuunnitelmat Euroopan unioniin. Merialuesuunnitelma on EU:n direktiivin mukaan tarkasteltava uudelleen vähintään kymmenen vuoden välein. Hankkeen sidosryhmäyhteistyö ja uudentyypin digitaalisen alustan toimivuus ja havainnollisuus saivat myönteistä palautetta. Osa palautteesta sisälsi suunnitelman kehittämissesityksiä, joihin ei tällä suunnittelukierroksella voida vielä vastata, joten palautetiedon käsittelyä jatketaan vuonna 2021. Toisen suunnittelukierroksen pohjustaminen alkaa osana kansainvälisiä hankekokonaisuuksia (eMSP Nort Sea & Baltic Sea -hanke 6/2021–5/2023).

Kestävän tuulivoimarakentamisen edistäminen TUULI-hankkeella

Pohjois-Pohjanmaa on johtava tuulivoimamaakunta. Sähköntuotannossa omavaraisuus on 100 prosenttia ja uusiutuvien energiamuotojen osuus noin 80 prosenttia. Vaihemaakuntakaavoissa maa-alueille on osoitettu yhteensä 72 (noin 1 500 km²) seudullisesti merkittävään tuulivoimarakentamiseen soveltuvaa aluetta, pääosin rannikkoalueelle, mutta lähes kaikki alueet ovat jo tarkemmassa suunnittelussa. Tuulivoimatoimijat ovat olleet aktiivisia tuulivoiman uudessa markkinaehtoisessa kehitysvaiheessa, ja hankekehityksen painopiste on siirtynyt sisämaahan. Kuntien kiinnostus tuulivoimaa kohtaan on kasvanut viime aikoina myös kuntatalouden takia. Suunnitellun tuulivoimatuotannon laajuus ja alan nopea kehittyminen korostavat maakuntakaavojen toimeenpanon aktiivista arviointia ja seuranta sekä ohjauksen kehittämistä kuntapäätöksenteon tueksi. Kestävä tuulivoimarakentamisen edistäminen edellyttää laaja-alaista yhteensovittamista viher- ja maisemarakenteen sekä muun alueiden käytön kanssa ympäristövaikutusten vähentämiseksi, kun voimalaitosten ja hankkeiden mittakaava kasvaa.

Tuulivoiman maakunnallisten edellytysten tutkimiseksi Pohjois-Pohjanmaan liitto sai kesäkuussa 2020 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen myöntämän EAKR-rahoituksen hankkeeseen Kestävä tuulivoimarakentaminen Pohjois-Pohjanmaalla (TUULI-hanke) elokuuhun 2022 saakka. Hankkeessa luodaan edellytyksiä tuulivoima-alan ja päästöttömän sähköntuotannon kehittymiselle ja tutkitaan maakunnassa esille nousseet potentiaaliset tuulivoima-alueet. Tavoite on päivittää tuulivoimaa koskevat maakunnalliset tavoitteet, kehittää tuotannon sijainninhjausta, lisätä tuulivoiman suunnitteluun liittyvää osallistumista ja vuorovaikutusta sekä laatia potentiaalisille maakuntakaavassa osoitettaville alueille kohdekuvaukset ja alustava vaikutusten arviointi.

Osana TUULI-hanketta laaditaan myös selvitys maakunnallisesta viherrakenteesta, jonka kokonaisvaltaisen alueellisen suunnittelun tarve tulee todennäköisesti kasvamaan myös maankäyttö- ja rakennuslain uudistamisen myötä. Viherrakenteella tarkoitetaan kaikkia ei-rakennettuja alueita, kuten metsiä, peltoja, soita ja vesistöjä. Pohjois-Pohjanmaalla maakuntakaavoituksen yhteydessä on luonnon tuottamia ekosysteemipalveluita käsitelty aiemmin osa-alueittain esimerkiksi soiden käytön, pohjavesien suojelun ja luonnon virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden näkökulmista, mutta kaikki luonnonympäristön elementit kattavaa selvitystyötä ei ole aikaisemmin tehty.

Kulttuuriympäristöjen ja vetovoimaisuuden kehittäminen Vesivoiman kulttuuriperintö-hankkeella

Maakuntaohjelman ja -kaavan tavoitteita edistetään osallistamalla kulttuuriperintötyöhön, viestimällä arvokkaista kohteista sekä seuraamalla kulttuuriympäristöjen kaavoitusta ja kehityshankkeita. Pohjois-Pohjanmaan liitto hallinnoi maakunnallista rakennusperinnön paikatiedon tallentamiseen tarkoitettua Kioski 2.0 -sovellusta ja osallistuu mm. Euroopan kulttuuriympäristöpäivien (ERP) järjestämiseen eri kunnissa.

Kehittämisen painopisteenä ja inventoinnin kohteina ovat Oulujoen vesistön voimalaitosten teollinen arkkitehtuuri ja aineeton kulttuuriperintö ja niihin liittyvät asuinalueet, jotka yhdessä muodostavat ainutlaatuisen ja valtakunnallisesti arvokkaan rakennustaiteellisen ja tekniikan historiasta kertovan kokonaisuuden. Tämä on yksi maakunnan maailmanperintöpotentiaalia omaavista kokonaisuuksista ja se nostetaan esiin voimavarana Pohjois-Pohjanmaan liiton johdolla vuosina 2019–2021 toteutettavassa Vesivoiman kulttuuriympäristö Vattenkraftens kulturarv (VekuVaku) -hankkeessa. EU:n Interreg Pohjoinen -ohjelmasta rahoitetussa hankkeessa tehdään rajat ylittävää yhteistyötä Region Norrbottenin sekä Kainuun liiton ja laajan ylimaakunnallisen verkoston

kanssa. Hankkeessa vahvistetaan kokonaisuutta koskevaa tietopohjaa, laaditaan kerättyjä tarinoita tuotteistava matkailukonsepti, tuetaan paikallista yhteisöllisyyttä ja lisätään modernin kulttuuriperinnön näkyvyyttä eri medioissa. Hanke ei ole ristiriidassa vaelluskalojen luonnollisen elinkierron palauttamisen kanssa.

4.3 Aluekehitys

Aluekehityksen tulosalue vastaa alueiden kehittämislain mukaisesti maakunnan yleisestä kehittämisestä, valmistelea ja vastaa aluekehitysrahoituksen välineiden hyödyntämisestä sekä päätöksenteosta, edistää kuntien elinkeinoelämän vaikuttavuutta, toteuttaa ja seuraa 2018–2021 maakuntaohjelmaa ja toteuttaa Pohjois-Pohjanmaan liiton 2020–2024 strategiaa. Maakuntatasolla liitto vastaa aluekehittämislain mukaisen aluekehittämispäätöksen toimenpanosta huomioiden sen painopisteet ja aluekehittämisen toimintamallin.

Maakunnan voimavaroja ovat maakunnan asukkaiden hyvä koulutustaso, innovaatiotoiminta, monipuolinen elinympäristö ja nuori ikärakenne. Elinkeinoelämän monipuolisuus, uudistetun älykkään erikoistumisen painopisteet ja kansainvälisen S3-toimintojen aktivointi, bio- ja kiertotalous, toiminnallisuus ja digitaalinen saavutettavuus, alueellinen ennakointi, resilienssitietoisuus, tiedolla johtaminen sekä kansainväliset toiminnot tukevat laajasti koko maakunnan aluekehittämistyötä. Aluekehittämispäätöksen osa-alueena ovat maakunnalliset strategiat.

Maakunnan elinkeinojen kehittäminen ja uudistaminen älykkään erikoistumisen valintojen laajentamisella lisää uudistuvaa poikkileikkaavaa elinkeinopolitiikkaa, kasvua ja kansainvälisyyttä sekä luo uusia kilpailuetuja alueen toimijoille. Toiminnalla lisätään alueen kilpailukykyä ja muutosjoustavuutta, kuntien elinvoimaa, kulttuurin ja luovien alojen kehittymistä ja uudistumista sekä ihmisten arjen sujuvuutta sekä hyvinvointia. Vahva elinkeinopolitiikka lisää hyvinvointia sekä henkisesti että taloudellisesti. Aluekehitys vastaa kansainvälisyysryhmän, elinkeinoelämän yhteyksien ja kuntien elinkeinoelämän kehittäjien yhteensovittamisesta. Pohjois-Pohjanmaa on mukana Itä- ja Pohjois-Suomen Elinkeinot murroksessa (ELMO) pilotin jatkotyössä.

Aluekehityksen toiminnan lähtökohtana on alueellisen tilannekuvan ylläpito siten, että se palvelee sekä valtiota, maakuntaa että kuntia huomioiden maakuntaohjelman tavoitteet, älykkään erikoistumisen, ilmastonmuutoksen sekä kuntatalouden tarpeet. Alueellisen tilannekuvan ylläpito edellyttää tiedon saatavuuden helppoutta, ajantasaisuutta, digitaalista saavutettavuutta sekä ylläpitoa.

Aluekehitysrahoituksen tehtävänä on edistää koko maakunnan kestävästä kehittämisestä, kuntien elinkeino- ja työllisyyspolitiikkaa sekä maakunnan innovaatiotoimintaa. Toiminnalla lisätään pk-yrityksien toimintaedellytyksiä ja uuden tiedon tuottamista ja soveltamista, edistetään yritysten kasvua ja kansainvälistymistä sekä lisätään vientiä ja työllisyyttä. Aluekehitysrahoituksella vastataan rakennemuutoksen haasteisiin, vahvistetaan ennakoivaa rakennemuutostoittoa, tuetaan t&k-toimintaa sekä yritysten toiminta- ja testausympäristöjä yhteistyössä tutkimus- ja kehittäjäorganisaatioiden kanssa. Rahoitus on väline, jolla toteutetaan maakuntaohjelman ja sen toimeenpanosuunnitelman linjauksia ja tavoitteita. Kehittäminen ja rahoitus tukevat älykkään erikoistumisen strategian toteutumista, teollisuuden ja tutkimuksen murroksesta selviytymistä sekä voimassa olevan hallitusohjelman tavoitteita.

Kuntien aktiivisuus ja toiminta elinvoiman kehittämisessä ja kehitysedellytysten luomisessa lisääntyy tulevina vuosina. Kunnilla on merkittävä rooli erityisesti maankäytön, kaavoituksen, digitaalisten toimintaympäristöjen sekä vetovoimaisuuden varmistamisessa elinkeinoelämää ja työvoiman saatavuuteen liittymiseen koskevilla päätöksillä. Pohjois-Pohjanmaan liitto tekee aktiivista yhteistyötä kuntien kanssa aluekehityskysymyksissä sekä elinkeino- ja innovaatiotoiminnan kehittämisessä ja aktivoi kuntia yrityksiä tukevaan toimintaan niiden eri elinkaaren vaiheissa. Pohjois-Pohjanmaan liitto edistää toimintaa käytössään olevilla kehittämis-, rahoitus- ja suunnitteluvälineillä. Toiminnassa huomioidaan ilmasto ja hyvinvointivaikutukset. Yritysten toiminta linkitetään kansallisiin ja kansainvälisiin verkostoihin ja EU-rahoituksiin.

Kansallinen ennakoiva rakennemuutostoitto

Pohjois-Pohjanmaan liitto ylläpitää tietoaaineistoon perustuvaa tilannekuvaa, jonka perusteella ohjataan käytettävissä olevien rahoitusohjelmien toteuttamista. Pohjois-Pohjanmaan liitto seuraa työvoiman saatavuutta,

työllisyystilannetta ja opetusresurssien käyttöä. Pohjois-Pohjanmaan liitto ottaa aktiivisesti kantaa alueen toimijoiden kanssa yhteistyössä valtakunnalliseen työllisyys- ja koulutusresurssien kohdentumiseen.

Työvoiman saatavuus eri toimialoilla sekä työllisyyskokeilut

Maakuntaliitto tukee toiminnallaan alueen työllisyyskokeiluja, joilla pyritään tehostamaan työnvälittämistä sekä osaavan työvoiman ja työvoimatarpeen kohtaamista. Hallituksen hyväksyessä työllisyyskokeilulain Pohjois-Pohjanmaalla käynnistyy Oulun kaupunkiseudun, Raahen seudun sekä Ylivieskan seudun työllisyyskokeilut. Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistuu alueen kuntien elinkeinotoimijoiden kanssa verkostoituen koulutuksen, työvoimatarpeen ja yrittäjien työvoimatarpeiden kartoitukseen. Liitto on mukana alueen maahanmuuttoasioin toimikunnassa, jossa tarkistetaan alueen työlupalinjauksia.

Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 – Suomen rakennerahasto-ohjelman toteuttaminen

Vuonna 2021 on suunniteltu toteutettavan yksi hakukierros, johon rahoitus saadaan ohjelmakauden aikana päättyneistä hankkeista vapautuvista sidonnoista sekä mahdollisesti alueelle kohdistuvasta REACT EU -lisärahoituksesta. Pääsääntöisesti hankkeiden toteuttaminen päättyy vuoden 2022 lopussa, kuitenkin viimeistään 31.8.2023 mennessä. Edunvalvonnalla varmistetaan teknisen tuen riittävyys vuosille 2021–2022 ohjelman sulkemiseksi hallitusti. Ohjelmatoimintaa ja vaikuttavuutta tuodaan esiin säännöllisesti, esimerkiksi maakuntahallitukselle kahdesti vuodessa. Tulosalue tuottaa esitteitä onnistuneista hankkeista ja hyödyntää tässä kaikkia viestinnän kanavia.

Kansallinen aluekehitysrahoitus

Maakuntaliittojen käytettäväksi kohdennetaan nopeasti ja joustavasti hyödynnettävää kansallista aluekehitysrahoitusta. Pohjois-Pohjanmaan liitto vastaa rahoituksen toimeenpanosta. Rahoituksen määrä ja käytön linjaukset realisoituvat valtion budjettipäätöksessä.

EU:n alue- ja rakennepoliitiikan ohjelmakauden 2021–2027 käynnistäminen

Pohjois-Pohjanmaan liitto johtaa EU:n alue- ja rakennepoliitiikan ohjelmakauden 2021–2027 alueellista valmistelua Itä- ja Pohjois-Suomessa. Valmistelua tehdään tiiviissä yhteistyössä Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntaliittojen ja ELY-keskusten kanssa. Ohjelma-asiakirja valmistuu vuoden 2021 aikana ja ohjelman toimeenpano maakunnissa käynnistyy.

Rahoituskehiksestä 2021–2027 odotetaan sekä EU- että kansallisen tason päätöksiä vuoden 2020 loppupuolella. EU:n alue- ja rakennepoliitiikan rahoitus on keskeisessä roolissa Pohjois-Pohjanmaan aluekehittämisessä. Ohjelmakauden toimeenpanon ja ensimmäisen hakukierroksen arvioidaan käynnistyvän vuoden 2021 puolivälissä. Pohjois-Pohjanmaan liitto toimii välittävänä viranomaisena ja vastaa aluekehityslain mukaisista tehtävistä. Pohjois-Pohjanmaan liiton johdolla valmistellaan EU:n alue- ja rakennepoliitiikan toimeenpanosuunnitelma ja myöntövaltuuksien kohdistaminen Pohjois-Pohjanmaan liiton ja ELY-keskuksen käytössä oleviin rahoitusinstrumentteihin. Uuden ohjelmakauden käynnistyessä viestintä ja koulutus on tärkeää, jotta maakunnan toimijat pystyvät hyödyntämään ohjelman rahoitusmahdollisuuksia mahdollisimman hyvin. Ohjelman EAKR-rahoituksen keskeisiä sisältöjä ovat innovaatiot ja TKI-verkostot aluetalouden uudistamiseksi, pk-yritysten resurssikestävä kasvu ja kilpailukyky sekä hiilineutraalisuuden ja vähähiilisen talouden edistäminen. ESR-rahoituksen sisältöjä ovat työllisyyden, osaamisen ja osallisuuden kehittäminen.

Uutena rahastona ohjelmaan tulee oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF). Rahoituksella tullaan lieventämään ilmastonutraaliin talouteen siirtymisen haitallisia vaikutuksia. Rahastolla tuetaan talouden monipuolistamista ja lievennetään muutoksen aiheuttamia negatiivisia työllisyysvaikutuksia. Rahaston käyttöä varten valmistellaan alueellinen oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelma. Työ käynnistyy loppuvuonna 2020. Ohjelman toimeenpano voi käynnistyä muuta ohjelmaa myöhemmin.

Aluekehityskeskustelut ja alueellinen tilannekuvatyö

Uudistuvaan aluekehityslakiin sisältyy uutena aluekehittämisen toimintamallin osana valtion ja maakuntien välisten aluekehittämiskeskustelujen käyttöönotto. Valtio ja maakunnat keskustelevat säännöllisesti alueiden kehittämisen tavoitteista ja niiden toimeenpanosta. Keskustelut perustuvat valtioneuvoston aluekehittämisspätökseen, maakuntaohjelmaan ja aluekehityksen tilannekuvaan. Keskusteluja koordinoi työ- ja elinkeinoministeriö. Pohjois-Pohjanmaan liitto koordinoi maakunnan sisältövalmistelua. Keskustelujen perusteella muodostetaan yhteinen näkemys alueiden kehittämisen tavoitteista, toimeenpanosta ja toimintaedellytyksistä alueiden kehittämisen suunnittelua ja toimeenpanoa varten.

Aluekehittämiskeskustelun tueksi kehitetään Pohjois-Pohjanmaan aluekehittämisen tilannekuvaprosessi. Tilannekuva sisältää määrällisen ja laadullisen analyysin. Laadullinen tilannekuva sisältää visuaalisen dynamiikkatarkastelun, jonka osa-alueita ovat mm. väestö, aluetalous, työllisyys ja kuntatalous, yritys- ja innovaatio toiminta ja osaaminen, liikkuminen, asuminen ja luonnonympäristö sekä terveys ja hyvinvointi.

Älykkään erikoistumisen painopistealueiden kumppanuudet ja konsortiot

Älykäs erikoistuminen on EU:n alueiden innovaatiopolitiikkaa, jossa alueet tunnistavat omat vahvuutensa. Valittuja älykkään erikoistumisen kärkiä tuetaan kehittämällä ja tukemalla innovaatiojärjestelmiä, joiden tavoitteena on elinkeinoelämän uudistaminen ja vahvistaminen. Älykkään erikoistumisen strategialla varmistetaan, että rahastoista myönnetty EU-tuki on tehokasta ja vaikuttavaa. Strategian painopistevalinnat määritetään yhdessä julkisen sektorin, tutkimus- ja koulutustoimijoiden sekä elinkeinoelämän edustajien kanssa ja sen onnistumista ja päivittämistarpeita arvioidaan säännöllisellä prosessilla.

Avoimilla tuotekehitysympäristöillä ja yksityisen ja julkisen sektorin välisellä yhteistyöllä pidetään yllä ja kehitetään alueen innovaatio toimintaa sekä vahvistetaan alueen kilpailukykyä ja houkuttavuutta. Kansainväliset innovaatioverkostot ja ekosysteemien välinen yhteistyö kasvattaa osaamista, mahdollistaa resurssien tehokkaamman käytön ja helpottaa kiinnittymistä kansainvälisiin arvoketjuihin.

Maakunnan älykkään erikoistumisen painopisteissä korostuvat ilmasto- ja ympäristö, uudistuva ja hyvinvoiva Pohjois-Pohjanmaa. Kansainvälisyys, vastuullisuus ja verkostoituminen ovat toimintatapoja, joiden avulla Pohjois-Pohjanmaalla kasvatetaan osaamista, nostetaan kilpailukykyä ja edistetään valittujen painopistealojen kehittymistä strategiassa esitettyyn suuntaan.

Pohjois-Pohjanmaa on yksi Suomen merkittävimmistä innovaatioalueista. Kansainvälisesti hyvin verkottuneet ja vahvat ekosysteemit tukevat aluetalouden kasvua. Pohjois-Pohjanmaalla kannustetaan sekä kansalliseen että kansainväliseen verkostoitumiseen poikkiteollisesti ja -alaisesti. Kansainvälisten kumppanuuksien ja verkostoitumisen toimia edistetään erityisesti niissä teemoissa, jotka liittyvät älykkään erikoistumisen strategiassa valittuihin teemoihin: monipuoliset digitaaliset palvelut ja tuotteet, uudistuva ja vähäpäästöinen teollisuus, kokonaisvaltainen terveys ja hyvinvointi, kestävä rakentaminen ja liikkuminen, innovatiivinen bio- ja kiertotalous sekä älykäs elintarviketuotanto.

Teemojen sisään punoutuvat maakuntaliiton jo solmimat EU-tason älykkään erikoistumisen kumppanuudet: yksilöllisen terveydenhoidon, turvallisen ja kestävästi liikkuvuuden, elintarvikkeiden jäljitettävyyden ja big datan, akkuteollisuuden ja vesiosaamisen kumppanuudet. Maakuntaliiton asiantuntijat tukevat kumppanuuksien ja verkostoitumisen eteenpäin viemistä kokonaisuuksissa, jotka edistävät älykkään erikoistumisen strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä seuraavat verkostoissa tapahtuvaa kehitystä.

Kannattavan yritystoiminnan vahvistaminen ja kilpailukykyyn edellytykset kv-rahoituksen lisäämisellä ja hakemusosaaminen nostamisella

Kansainvälisten rahoitushakujen aktivoinnilla ja neuvonnalla tuetaan alueen koulutusorganisaatioiden kehittämistyötä, kuntien elinvoimaisuutta, työllisyyttä ja kilpailukykyä sekä yrittäjyyden toimintaympäristöjä, edistetään alkavaa yritystoimintaa sekä kehitetään pk-yritysten kasvu- ja vientiedellytyksiä sekä kansainvälistymistä. Vetovoimatoimenpiteillä edistetään investointien sijoittumista maakuntaan ja tuetaan yritystoiminnan kilpailukykyä ja jatkuvuutta. Toimialojen läpileikkaavuutta tuetaan koulutusvientinä ja elintarviketaloutta aktivoivilla toimenpiteillä.

Pohjois-Pohjanmaan elintarviketarvikestrategian mukaisesti. Matkailun kasvu on tunnistettu ja sen edistäminen on osa Pohjois-Pohjanmaan matkailustrategiaa. Uutena alana on tunnistettu kyberturvallisuus ja digitaalinen läpileikkaavuus sekä tiedontuottajana että digitaalikyvykkyutenä. Innovaatiotoiminnan kansainvälistyminen edellyttää innovaatioympäristöjen jatkuvaa kehittämistä sekä innovaatioiden tuotteistamista ja kaupallistamista.

Maakunnassa pääosin korkeakoulut ja yksittäiset yritykset ovat toistaiseksi hyödyntäneet suoria kansainvälisiä rahoituksia. Osallistumista hakukonsortioihin ja EU:n suorien rahoitusten osaamista kehitetään Pohjois-Pohjanmaan liiton hallinnoiman hankkeen avulla. Koulutuksen ja viestinnän kohderyhmät valitaan laajalla pohjalla, koska myös kuntasektorin ja yhdistysten toivotaan aktivoituvan kansainvälisiin rahoitushakuihin osallistumisessa.

EU-toiminnan kautta syntyvät verkostot ja toiminta

Pohjois-Pohjanmaan liitto toimii ja vaikuttaa aktiivisesti pohjoismaisessa, eurooppalaisessa sekä Barentsin alueen yhteistyössä. Yhteistyö tapahtuu etabloitujen verkostojen ja järjestöjen puitteissa. Kansainvälisyys on alueen kilpailukyyn, kehittymisen ja kasvun edellytys. Liitto hakee aktiivista kansainvälistä kumppanuutta ja yhteistyötä aluekehityksen, koulutuksen ja tutkimuksen sekä yritys- ja elinkeinoelämän verkostoissa, tilaisuuksissa ja hankkeissa. Maakuntaohjelman mukaisesti Pohjois-Pohjanmaan elinkeinoelämää uudistetaan verkottamalla ja tukemalla innovaatioekosysteemiä. Maakunnan julkisten ja yksityisten tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimijoiden kansainvälisen yhteistyön lisäämistä tuetaan. Jäsenyys ja aktiivinen toiminta kv-järjestöissä ja verkostoissa mahdollistaa paikan EU:n sisällä teollisuuden ja teknologian eturintamassa valituilla aloilla. Tavoitteena on parantaa toimijoiden valmiuksia edunajamiseen erillisohjelmien suhteen ja kasvattaa omaa osaamista. Tavoitteena Pohjois-Pohjanmaan EU-rahoituksen lisäämiseen.

Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistuu Perifeeristen merellisten alueiden liiton (CPMR) Itämeren komission työhön. Itämeren komission ja sen emo-organisaation tavoitteena on lisätä alueiden osallistumista EU:n integraatiosta käytävään keskusteluun sekä vähentää kilpailukykyeroja EU:n keskeisten seutujen ja perifeeristen seutujen välillä. Järjestö kerää ennakoivaa tietoa EU:sta ja vaikuttaa sen politiikkaratkaisuihin sekä kirjoittaa ja julkaisee analyysejä politiikka-alueiltaan. CPMR:n kattojärjestössä on 150 jäsenaluetta 24 maasta. Itämeren komissiossa on 20 jäsenaluetta viidessä maassa. Eri alueiden kanssa toimitaan yhdessä eri teemoihin liittyen.

Verkostojäsenyydet antavat mahdollisuuden parhaiden käytäntöjen jakamiseen, mielipiteen muodostukseen omaa aluetta laajemman kokonaisuuden puitteissa, pätevien ja luotettavien partnereiden löytymisen hankkeisiin sekä yhteistyön eurooppalaisella tasolla.

Pohjois-Pohjanmaan liitto hyödyntää jäsenyyksiään seuraavissa kansainvälisissä järjestöissä, verkostoissa ja sopimuksissa:

- EU-tason yhteistyö, viestintä ja edunvalvonta Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston kanssa ja EU-tietopisteen kautta.
- Europe Direct -verkoston kautta suora yhteys Euroopan komission Suomen-edustustoon ja Euroopan parlamentin Suomen-tiedotustoimistoon.
- Pohjoisten harvaanasuttujen alueiden verkoston (NSPA) toiminnassa korostuu harvaan asutun alueen roolia EU:n koheesio- ja talouspolitiikan merkittävänä osana ja edunvalvojana.
- Arctic Europe yhteistyöverkoston (MOU) toiminta erityisesti Tromssan alueen kanssa.
- Barentsin alueen BEATA-liikennetyöryhmän toimintaan osallistuminen ja Joint Barents Transport Plan -suunnitelman jatkotyöstäminen.
- Euregio Karelia -yhteistyö.
- ERIAFF-verkosto, eurooppalainen alueiden verkosto, edistää maatalouden, elintarviketuotannon ja metsätalouden innovaatioita.
- Batteries Europe, alueiden ryhmä.
- Yhteistyösopimus (MOU) American University of Sharjahin (AUSE) kanssa (koulutusvienti ja elinkeinoelämä yhteistyö).
- Maakunnan kunniakonsuliverkoston yhteistyö.

Pohjois-Pohjanmaan liiton kansainvälisen toiminnan tavoitteena on vahvistaa strategista viestintää ja osallistumista keskeisiin yhteistyöfoorumeihin ja tilaisuuksiin, joiden avulla profiloitaa Pohjois-Pohjanmaan liittoa kansainvälisenä toimijana. Keskeisimpänä tehtävänä on kansainvälisiin verkostoihin osallistumisen aktivointi,

ylläpito ja niiden hyödyntäminen. Pohjois-Pohjanmaan liitto on aktiivinen osallistuja niissä kansainvälisissä verkostoissa ja siinä yhteistyössä, johon maakunta on päättänyt osallistua. Jäseniä, valittuja edustajia, kollegoita ja yhteistyökumppaneita tuetaan kansainvälistymisten mahdollisuuksien hyödyntämisessä. Kansainvälisessä verkostotyössä tuetaan alueen kilpailukykyä tunnistamalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja tukemalla niihin liittyvien arvoketjujen syntymistä.

Pohjois-Pohjanmaan liiton toteuttama Kansainvälinen ja verkostoitunut Pohjois-Pohjanmaa (KANVES) -hanke järjestää teemapäiviä maakunnan toimijoille sekä webinaareja. Hankkeen avulla vahvistetaan kansainvälistä rahoitusosaamista ja suorien rahoitusten neuvontaa.

EU:n alue- ja rakennepolitiikassa on seitsenvuotisen ohjelmakauden taitoskohta, jolloin uusien ohjelmien sisällöllinen valmistelu on kiivaimmillaan. Yhteistyössä alueen kuntien kanssa liitolla on vaikutusvaltainen rooli kansainvälisessä ja kansallisessa EU-politiikassa. Interreg Pohjoinen -ohjelma on päätetty yhdistää Interreg Bothnia-Atlantica -ohjelmaan. Liitto osallistuu ohjelman valmisteluun ja osallistaa siihen myös muut maakunnan toimijat. Lisäksi osallistutaan Pohjoinen periferia ja arktisuus (Northern Periphery and Arctic) -ohjelman sekä EU:n Itämeren Interreg -ohjelman valmisteluun.

EU-ohjelmakaudella 2021–2027 Pohjois-Pohjanmaa toteuttaa älykkään erikoistumisen strategiaa. Tällä hetkellä liitto on mukana EU:n älykkään erikoistumisen S3-platformin seuraavissa temaattisissa kumppanuuksissa: yksilöllistetty terveys, lääketieteen teknologia, turvallinen ja kestävä liikkuvuus, akkuklusteri, vesiklusteri, maalämpö energiakumppanuus ja elintarvikkeiden jäljitettävyyden. Kumppanuuksien avulla lisätään alueen kansainvälistä yritys yhteistyötä, vahvistetaan tki-kehitysympäristöjä sekä nostetaan hakemusten määrää ja osallistumisia kansainvälisissä hankkeissa.

Arktisen alueen yhteistyön tavoite on turvata sen kehitys ja mahdollistaa kehittyminen. Kemi–Laurila–Haaparanta-radan sähköistys avaa yhteyden Pohjois-Ruotsin kautta rahti- ja matkustajaliikenteelle Eurooppaan ja Jäämerelle. Ratayhteys mahdollistaa uuden kuljetusreitit, palvelee teollisuutta ja avaa potentiaalia myös rajat ylittävään matkustajaliikenteeseen.

Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto rahoittaa esityksen mukaisesti Ruotsissa terästeollisuuden kehittämistä, jossa prosessi muutetaan täysin hiilivapaaksi. Tällä on merkittävä vaikutus myös Pohjois-Pohjanmaan metallinjalostusalaan ja Suomen kokonaispäästöihin, sillä se vähentäisi Suomen hiilidioksidipäästöjä 7 prosentilla.

Pohjois-Pohjanmaan liitossa toimii EU:n komission Europe Direct -verkostoon kuuluva Pohjois-Pohjanmaan EU-tietopiste. Toimipisteen voimassa oleva kausi päättyy huhtikuussa 2021. Pohjois-Pohjanmaan liitto hakee jatkoa Europe Direct-toimipisteelle. Myönteinen rahoituspäätös mahdollistaa uuden, vuoden 2025 loppuun kestävän toimikauden.

Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistuu Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden (NSPA) verkoston toimintaan, joka korostaa harvaan asutun alueen roolia EU:n alue- ja rakennepolitiikan merkittävänä osana. Alueella sijaitsee valtaosa Suomen aineellisista ja aineettomista luonnonvaroista ja luontokohteista, joita hyödynnetään niin teollisuuden käyttöön kuin vapaa-ajan virkistytymiseen. Alueella on myös valmiiksi rakennettua kattavaa infrastruktuuria. Luonnonvarat sekä aineettomat resurssit ovat tärkeitä kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisen ja ilmastonmuutoksen hillinnän sekä siihen sopeutumisen näkökulmasta.

Karelia CBC ja rajanylittävän yhteistyön uusi ohjelma 2021–2027

Karelia CBC -ohjelmasta rahoitettujen hankkeiden toimeenpano jatkuu ainakin vuoden 2022 loppuun saakka. Kaikki ohjelmavarat on sidottu, mutta vuonna 2021 varaudutaan täydentävään pienhankeluun, mikäli resurssit säästyy tai vapautuu päättyvistä hankkeista. Vuonna 2021 hallintoviranomaisen toiminnassa yhtenä painopisteenä on hankkeiden monitorointi.

Vuonna 2020 käynnistettiin uuden rajanylittävän yhteistyön ohjelman (Karelia) 2021–2027 valmistelu. Ohjelmaesitys valmistuu kevääseen 2021 mennessä. Samanaikaisesti valmistellaan hallinto- ja valvontajärjestelmät ohjelman toimeenpanoa varten.

4.4 Hallinto ja talous

Hallinnon ja talouden tulosalue vastaa liiton yleishallinnosta ja organisaatio-ohjauksesta, talous- ja henkilöstöhallinnosta, toimistopalveluista ja muusta sisäisestä palvelutuotannosta sekä viestinnästä. Tulosalueelle kuuluu EU:n rakennerahastojen ja maakunnan myöntämän kehittämisrahan maksatustehtävät hallinnollisen eriyttämisen vuoksi, mutta toiminta tehdään yhteistyössä aluekehityksen tulosalueen aluekehitysrahoituksen kanssa.

Liiton sisäisen palvelutoiminnan kehittäminen ja sähköisten palvelujen lisääminen

Vuonna 2020 on keskitetty maakuntaliiton sisäisen palvelutoiminnan kehittämiseen sekä sähköisten palveluiden lisäämiseen. Alkuvuonna ulkoistettiin kaikki talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmat Monetra Oy:lle. Ohjelmat on otettu käyttöön asteittain huhtikuusta 2020 alkaen. Vuonna 2021 tavoitteena on sähköisten toimintojen vakiinnuttaminen ja sisäisten toimintaprosessien selkiyttäminen.

Vuoden 2020 aikana käyttöön otetun Innofactor Dynasty10 -asianhallintajärjestelmän ja tiedonohjaussuunnitelman (TOS) myötä liitto on siirtynyt sähköisten asiakirjojen tuottamiseen ja ottaa sähköisen allekirjoittamisen käyttöön loppuvuodesta 2020. Maakuntaliitto jatkaa vuonna 2021 paikkariippumattoman työn valmiuksien edistämistä ja vakiinnuttaa uusien järjestelmien käytön osaksi koko henkilöstön työtapoja. Maakuntaliiton paperiarkistot seulotaan ja tarpeettomat asiakirjat hävitetään toimitilojen muuton yhteydessä. Myös luottamustoimielimissä otetaan käyttöön sähköinen kokous Dynasty-ohjelmalla.

Suunnittelukauden tavoitteena on yhä kehittää ja vahvistaa maakuntaliiton tiedonhallintaa vastaamaan tiedonhallintalain ja muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksiin sekä selvittää toimialakohtaisen, alueellisen tai kansallisen viranomaisten yhteisen sähköisen arkiston käyttöönottoa.

Vuoden 2020 aikana otettiin käyttöön O365 (Outlook, Teams, SharePoint). Kesällä 2020 tehdyn tietoturvakartoituksen perusteella on parannettu sähköisten ohjelmien ja laitteiden tieturvaa merkittävästi. Vuoden 2021 aikana vakiinnutetaan koulutuksen ja mentoroinnin avulla O365 (M365) -ohjelmien optimaalinen käyttö eri työtehtävien hoidossa.

Liiton tietohallinnon ulkoistamista kapasiteetti- ja konosalipalveluiden sekä päätelaite ja tukipalveluiden järjestämisen osalta on valmisteltu vuonna 2020. Tavoitteena on, että vuonna 2021 saadaan ulkoistamisen kautta tehokkaat, markkinaehtoiset ja -hintaisten palvelut, investoinnit ja palveluiden kehittäminen saadaan kokonaispalveluna sekä palveluiden hallinnan ja kehittämisen käytännöt ovat toimivia.

Liiton uusien toimitilojen suunnittelu ja käyttöönotto

Pohjois-Pohjanmaan liiton vuokrasopimus Technopoliksen kanssa sanottiin maakuntahallituksen päätöksellä irti päättymään 31.7.2021. Hallinnon ja talouden tulosalue vastaa uusien toimitilojen hankkimisesta ja suunnittelusta yhdessä maakuntajohtajan kanssa. Uusien tilojen kalustaminen ja muuttoon liittyvät järjestelyt työllistävät hallinnon ja talouden tulosaluetta usean kuukauden ajan kesällä 2021.

Viestintä

Pohjois-Pohjanmaan liiton viestintä ja monipuolinen sidosryhmäyhteistyö tukevat maakunnan strategisten tavoitteiden saavuttamista. Vuonna 2021 päivitetään Pohjois-Pohjanmaan liiton viestintästrategia ja visuaalinen ilme vastaamaan liiton uuden strategian mukaisia tavoitteita. Viestinnän vaikuttavuuden seurannassa käytetään apuna mediaseurantaa sekä verkkosivujen ja sosiaalisen median analytiikkaa.

Viestinnän kohderyhmiä ovat luottamushenkilöt, jäsenkunnat, kuntayhtymät, muut rahoittajaviranomaiset ja maakunnan kehittäjäorganisaatiot, valtionhallinto, yhteistyökumppanit, media sekä maakunnan yritykset ja asukkaat.

Ulkoinen viestintä varmistaa julkisuusperiaatteen mukaisen tiedonsaannin, selkeäkielisen ja ajantasaisen informaation sekä vaikuttamisen. Ulkoinen viestintä on osa Pohjois-Pohjanmaan liiton mainityötä. Kanavia ovat verkkosivut, sosiaalinen media, ilmoitukset, tiedotteet ja uutiset, tilaisuudet sekä esitteet ja julkaisut. Medialle järjestetään tiedotus- ja taustatilaisuuksia tarpeen mukaan.

Työyhteisöviestinnän tärkeitä tehtäviä ovat työskentelyn edellytysten luominen, työhyvinvoinnin vahvistaminen, uuden tiedon luominen ja jalostaminen sekä vuorovaikutus. Vastuu työyhteisöviestinnän onnistumisesta ja tavoitteiden saavuttamisesta kuuluu jokaiselle. Kanavia ovat mm. henkilökohtaiset keskustelut, Teams, sähköposti ja tilaisuudet.

Rakennerahasto- ja EU-rahoitusviestintää toteutetaan liiton omissa viestintäkanavissa, medioissa ja tilaisuuksissa. Liitto on mukana TEM:n valtakunnallisessa Suomen rakennerahasto-ohjelman viestintäverkostossa sekä Pohjois-Suomen alueellisessa rakennerahastojen viestintäverkostossa. Viestinnän tuella tehdään EU:n rakennerahastoista rahoitettavaa hanketoimintaa tunnetuksi, kerrotaan projektien tuloksista ja tiedotetaan EU-rahoitusmahdollisuuksista. Vuonna 2021 tuotetaan rakennerahastotoiminnan alueellista vaikuttavuutta korostavaa materiaalia, lisätään kansainvälistä viestintää ja tuetaan älykkään erikoistumisen teemoja viestinnän keinoin. Maakunnan yhteistyöryhmän päätöksistä tiedotetaan liiton nettisivuilla. Uuden rakennerahastokauden valmistelun viestintää tehdään päätöksentekijöille, sidosryhmille sekä yhteistyökumppaneille.

Pohjois-Pohjanmaan digituki-hankkeella tukea maakunnan asukkaille

Pohjois-Pohjanmaalla jatketaan maakunnallisen digitukiverkoston toiminnan kehittämistä, jotta verkosto voi tulevaisuudessakin edistää alueellisen digituen tarjontaa ja parempaa saatavuutta. Digituella on todettu olevan selkeä vaikutus ihmisten hyvinvointiin, joten keskeistä on saada kytketyksi digituki osaksi maakunnallista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä sekä sen pysyviä rakenteita. Sotetoimijoiden digituen kehittämistä jatketaan, jotta yhä useampi tarjoaisi digitukea asiakkailleen ja kaikilla olisi yhdenvertaiset mahdollisuudet hyödyntää digitaalisia palveluita. Hankkeessa viestitään aktiivisesti yhdessä digituen toimijoiden kanssa tarjolla olevasta digituesta asukkaille sekä tuetaan digituen toimijoita omasta digituesta viestimässä. Viestinnässä tuodaan esille positiivisia esimerkkejä tarjolla olevasta digituesta ja digitaalisten palveluiden hyödyntämisestä.

5 Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2021–2023

5.1 Yleisperustelut

Valtiovarainministeriön Kuntatalousohjelman 2021–2024, Kevät 2020 mukaan kuntatalouden kehitys on ollut heikkoa vuonna 2019 ja näkymät ovat olleet vaikeat jo useamman vuoden. Vuonna 2019 sekä kuntatalouden toimintakate että vuosikate heikkenivät selvästi edellisvuodesta. Vuosikate ei riittänyt kattamaan poistoja ja arvonalentumista eikä nettoinvestointeja. Tämän seurauksena kuntatalouden lainakanta kasvoi voimakkaasti sekä kunnissa että kuntayhtymissä. Kuntatalouden vuosikatteen heikkenemisen taustalla oli erityisesti kuntien vuosikatteen heikkeneminen toimintakulujen voimakkaan kasvun ja verotulojen vaimean kasvun seurauksena. Osa kunnista ja kuntayhtymistä teki päätöksiä mm. henkilöstön lomautuksista talouden tasapainottamistoimenpiteinä jo ennen koronapandemiaa.

Keväällä 2020 on Kuntatalousohjelman valmistelua leimannut voimakkaasti koronaviruspandemiasta ja sitä seuranneista rajoitustoimenpiteistä johtuvat vaikutukset julkiseen talouteen sekä kuntatalouteen sen osana.

Kuntatalouden osalta koronapandemialla on vaikutuksia sekä kuntien menojen kasvuun että tulojen supistumiseen. Osa vaikutuksista on suoria, osa tulee välillisesti ja viiveellä. Suurin vaikutus koronapandemialla on kuntien terveydenhuoltomenoihin, myöhemmin myös sosiaalihuollon menoihin. Vaikutukset näkyvät myös suoraan ja välillisesti sekä kuntien verotulojen että myynti- ja maksutulojen kehityksessä. Lomautukset ja rajoitustoimien pitkittyessä mahdolliset irtisanomiset pienentävät kunnallisverokertymää. Yritystoiminnan vaikeudet näkyvät yhteisöverokertymän pienentymisenä.

Kuntakohtaisten vaikutusten suuruuteen ja ajoitukseen vaikuttaa se, mille toimialueille kriisi vaikuttaa voimakkaimmin. Poikkeustilanteen kestolla ja laajuudella on myös olennainen vaikutus kuntien tuloihin ja menoihin.

Koronapandemian taloudellinen vaikutus maakuntaliiton budjettiin on välillinen johtuen maakuntaliiton jäsenkuntien taloudellisen tilanteen heikkenemisestä ja sen seurauksena kuntien maksuusuusien pitämisenä talousarviossa vuoden 2019 tasossa. Liitossa tehtävään työhön ei koronapandemialla ole kevään 2020 aikana ollut suoraa vaikutusta. Liitossa tehtävien luonne on mahdollistanut töiden tekemisen pääosin etänä ja myös liiton kaikki toimielimet ovat pystyneet työskentelemään etänä ilman keskeytystä hyödyntäen sähköistä kokoustekniikkaa. Henkilöstön lomautuksia ja irtisanomisia ei ole ollut.

5.2 Talousarvioasetelma perusteluineen vuodelle 2021 ja sitovuustaso

Pohjois-Pohjanmaan liiton talousarvio on laadittu kuntalain ja kirjanpitolain edellyttämällä tavalla. Toimintasuunnitelmassa on esitetty kuntayhtymän toiminnalliset tavoitteet sekä niiden toteuttamiseksi eri tulosalueille osoitetut henkilöstö- ja talousresurssit. Talousarvio jakautuu käyttötalous-, tuloslaskelma- sekä investointi- ja rahoitusosaan. Käyttötalousosesta ilmenee koko Pohjois-Pohjanmaan liiton toiminnan kustannusrakenne pääluokittain. Käyttötalousosesta on lisäksi esitetty tulosalueittain: luottamushenkilöhallinto, hallinto ja talous, aluesuunnittelu, aluekehitys, sekä liiton hallinnoimat hankkeet. Luottamushenkilöhallinnon budjettiin sisältyy myös maakuntajohtajan budjetti. Rahoitusosan vuosikate on 5800 euroa ja samoin rahavarojen muutos. Liitolla ei ole investointeja. Maakuntavaltuuston vahvistama talousarvio sitoo maakuntahallitusta jäsenkuntien tularahoituksen 3 489 400 euron osalta. Pohjois-Pohjanmaan liitto voi laskea liikkeelle kuntatodistuksia suurempien maksuerien maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Talousarvio

Vuoden 2021 talousarvion loppusumma toimintatuottojen osalta on 5 606 887 euroa, jossa on lisäystä vuoden 2020 talousarvioon verrattuna 4,7 prosenttia. Toimintakulut ovat 5 601 087 euroa, jossa on lisäystä edellisen vuoden talousarvioon 2,3 prosenttia. Toimintatuottojen ja toimintakulujen lisäys johtuu siitä, että liiton hallinnoimia uusia hankkeita käynnistyy vuoden 2021 alussa. Jäsenkuntien maksuosuudet säilyvät ennallaan vuoden 2020 maksuosuuksien mukaisesti.

Luottamushenkilöhallinto

Luottamushenkilöhallinnon budjetissa on varauduttu luottamushenkilöiden vuosipalkkioiden, kokouspalkkioiden, toimituspäiväpalkkioiden, matkakorvausten ja muiden kokouskustannusten maksamiseen. Muihin yhteistoiminta- osuuksiin on varattu 30 000 euroa (Kuntaliiton jäsenmaksu ja CPMR jäsenmaksu) sekä erilaisten tilaisuuksien järjestämiseen 62 000 euroa.

Toimintatuotot

Toimintatuotot koostuvat pääosin kuntien maksuosuuksista (myyntituotot) sekä muista tuotoista, joihin kirjataan tekniset tuet ja projektitoiminnan tuotot (EAKR-tekninen tuki 380 096) euroa, Karelia ENI CBC tekninen tuki 817 086 euroa ja projektit 910 305 euroa). Lisäksi toimintatuottoihin sisältyy työterveyshuollon kuluista Kelalta saatavat palautukset.

Toimintakulut

Toimiston toimintakulut muodostuvat palkoista ja niiden sivukuluista (63 prosenttia toimintakuluista), palveluiden ostoista (26 prosenttia toimintakuluista), aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankinnoista (vajaa kaksi prosenttia toimintakuluista), vuokrista (kuusi prosenttia toimintakuluista) ja muista toimintakuluista (kolme prosenttia toimintakuluista).

Liiton omat projektit

Projektit eivät ole liiton jäsenkuntien maksuosuuskatteista toimintaa, vaan kulut katetaan projektien tuotoilla. Projektitoiminta saattaa aiheuttaa kuitenkin liiton maksuvalmiuden heikkenemistä, koska projektien tuotot kertyvät viiveellä. Projektitoiminnassa voi syntyä kuluja, joita ei voida hyväksyä projektin menoksi.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma osoittaa kuinka tulo-rahoitus riittää toimintamenoihin ja rahoitusmenoihin. Tuloslaskelmasta saadaan seuraavat tunnusluvut: toimintakate, vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli-/alijäämä. Vuosikate on talousarviovuonna positiivinen 5800 euroa. Tilikauden tulos on talousarviovuonna tehtävien poistojen jälkeen 0 euroa. Tilikauden yli-/alijäämäksi muodostuu 0 euroa.

5.3 Henkilöstösuunnitelma 2021–2023

Pohjois-Pohjanmaan liiton strategisten linjausten toteuttaminen

Pohjois-Pohjanmaan liiton strategian 2020–2024 yksi kolmesta strategisesta tavoitteesta on Innostuneiden osaajien yhteisö.

Pohjois-Pohjanmaan liitossa työskentelevät hyvinvoivat ja innostuneet alansa asiantuntijat. Liiton toiminta on ammattimaista, avointa ja yhteistyöhön kannustavaa. Tehokkaat työkalut, tiedolla johtaminen sekä muutoskyvykyys luovat perustan kestäväälle menestykselle.

Maakuntavaltuusto on määritellyt tavoitteiden toteutumista ohjaavat periaatteet, joiden mukaisesti on asetettu johtamisen sekä henkilöstö- ja koulutussuunnitelman tavoitteet talousarviovuodelle 2021 ja suunnitteluvuosille 2022–2023.

Vastuutahona henkilöstötyön toteuttamisessa ovat kaikki tulosalueet: aluekehitys, aluesuunnittelu sekä hallinto ja talous. Asetetut tavoitteet ohjaavat liiton esimiestyötä ja johtamista. Henkilöstöhallinnon koordinaatiotehtävät on määritelty erikseen hallintojohtajan työnkuvaan. Työhyvinvointia ja työkykyä koskeissa asioissa vastuutahona ovat lisäksi yhteistyötoimikunta ja työterveyshuolto. Nämä on määritelty tarkemmin maakuntahallituksen hyväksymissä erillisissä asiakirjoissa.

Pohjois-Pohjanmaan liitossa kaikilla on velvollisuus toimia arvojen mukaisesti ja edistää työpaikan yhteishenkeä. Toiminnan tavoitteena on keskinäinen luottamus.

Henkilöstön rakenne ja määrä sekä arvio näiden kehittämisestä

Pohjois-Pohjanmaan liiton virastossa työskentelee vuoden 2021 alussa yhteensä 50 henkilöä. Henkilöstöstä 13 sijoittuu aluekehityksen tulosalueelle, 14 aluesuunnittelun tulosalueelle ja 23 hallinnon ja talouden tulosalueelle. Hallinnon ja talouden tulosalueen lukuun sisältyy myös maakuntajohtaja. Henkilöstömäärä on vähentynyt vuoden 2019 lopun tilanteeseen neljällä henkilöllä. Vuoden aikana henkilöstön määrä voi muuttua, mikäli kuntayhtymässä käynnistetään uusia hankkeita tai käynnissä olevat hankkeet päättyvät. Suunnitteluvuosien henkilöstömäärän arvioidaan pysyvän vuoden 2021 tasolla. Näköpiirissä ei ole henkilöstön siirtymistä eläkkeelle talousarviovuonna tai suunnitteluvuosina. Tehtävien vapautuessa eläköitymisen tai muun syyn vuoksi rekrytointitarve tarkastellaan aina tapauskohtaisesti.

Vuonna 2021 henkilöstöstä 80 prosenttia työskentelee toistaiseksi voimassa olevassa työ- tai virkasuhteessa ja 20 prosentilla henkilöstöstä on määräaikainen työsopimussuhde. Määräaikaisuuden perusteena ovat projektityö, sijaisuus tai avoimen tehtävän hoito. Henkilöstöstä 98 prosenttia työskentelee kokoaikaisesti ja ainoastaan kaksi prosenttia osa-aikaisesti. Syynä osa-aikaisuuteen on osa-aikaeläke.

Henkilömäärän kehitys 2019–2021			
	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Aluekehitys	14	13	13
Aluesuunnittelu	14	13	14
Hallinto- ja talous	26	25	23
Yhteensä	54	51	50

Liiton henkilöstö 1.1.2021					
	henkilöä		%		
Toistaiseksi	40	80	Kokoaikainen	49	98
Määräaikainen	10	20	Osa-aikainen	1	2
Yhteensä	50	100	Yhteensä	50	100

Henkilöstösuunnitelman tavoitteiden toteutuksen seuranta ja arviointi tehdään tilinpäätöksen yhteydessä.

Johtajuuden vahvistaminen

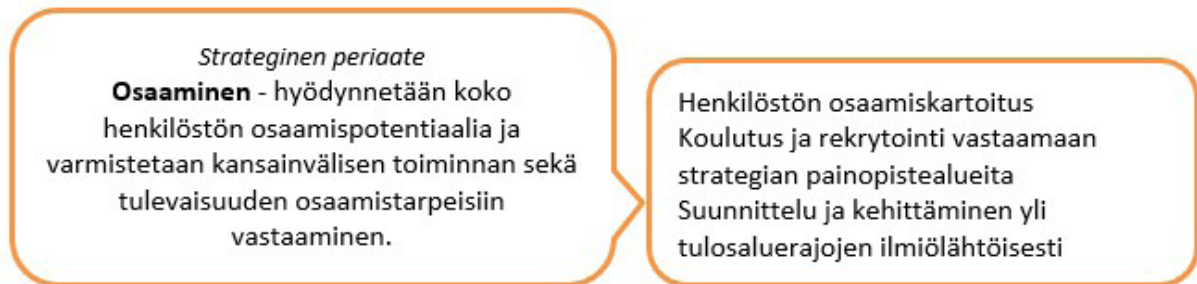

Pohjois-Pohjanmaan liiton sisäisessä johtamisessa toimii johtoryhmä sekä liiton edunvalvontaa ja sisäistä toimintaa yhteensovittava laajennettu johtoryhmä. Kahden johtoryhmän malliin kohdistuneen kritiikin vuoksi johtoryhmätyötä ja organisaation johtamisrakennetta tarkastellaan uudelleen osana hallintosäännön uudistamista. Johtoryhmätyöskentelylle asetetaan selkeät tavoitteet.

Liitossa on hallintosäännön mukaan neljä johtajaa: maakuntajohtaja ja tulosaluejohtajat, joilla on sekä taloudellinen että toiminnallinen vastuu johtamastaan kokonaisuudesta. Liiton strategiassa on kuvattu liiton ydinprosessit, joihin maakuntajohtaja on nimennyt prosessien vastuuhenkilöt. Ydinprosessimalli tarkastellaan uudelleen ja tarvittaessa uudistetaan liiton viraston organisaatiomallia hallintosäännön tarkistamisen yhteydessä. Johtajien kykyä johtaa asiantuntijuutta ja prosesseja vahvistetaan.

Pohjois-Pohjanmaan liitto on asiantuntijaorganisaatio, jossa korostuu kyky oman työn suunnitteluun ja oman itsensä johtamiseen. Työntekijöiden vastuu oman työn johtamisesta on kasvanut myös etätöiden yleistymisen myötä. Tähän kiinnitetään erityistä huomiota mm. koulutuksen suuntaamisella ja ohjeistuksen uudistamisella tulevan vuoden aikana.

Osaamisen kehittäminen

Kaikessa liiton koulutuksessa on tavoitteena, että koulutus edistää työn hallintaa ja parhaimmillaan muuttaa ja kehittää työkäytänteitä. Näin ollen suurin osa oppimisesta tapahtuu omassa työssä haastavia työtehtäviä tekemällä, uudella tavalla työskentelemällä ja yhteistyössä työkavereiden kanssa. Oppimisesta vain noin 10–20 prosenttia tapahtuu muodollisessa koulutuksessa.

Osaamisen kehittämisen tarpeita suhteessa nykyiseen työhön arvioidaan kehityskeskusteluissa, jotka pidetään vuosittain koko henkilöstön kanssa.

Vuonna 2021 henkilöstölle tehdään keskitetysti osaamiskartoitus digitaalisten ja uusien käyttöön otettujen ohjelmien hallinnan osalta. Koulutusta, ohjausta ja mentorointia järjestetään kartoituksen perusteella yksilöllisen arvion pohjalta tavoitteena henkilöstön digivalmiuksien kehittäminen vastaamaan työn edellyttämiä vaatimuksia.

Liitto järjestää keskitettyä sisäistä ja usein kaikkia tulosalueita koskevia lyhytkestoisia koulutuksia. Tulosalueet vastaavat henkilöstönsä tarvitsemasta substanssiin liittyvästä ammatillisesta erityis- ja täydennyskoulutuksesta.

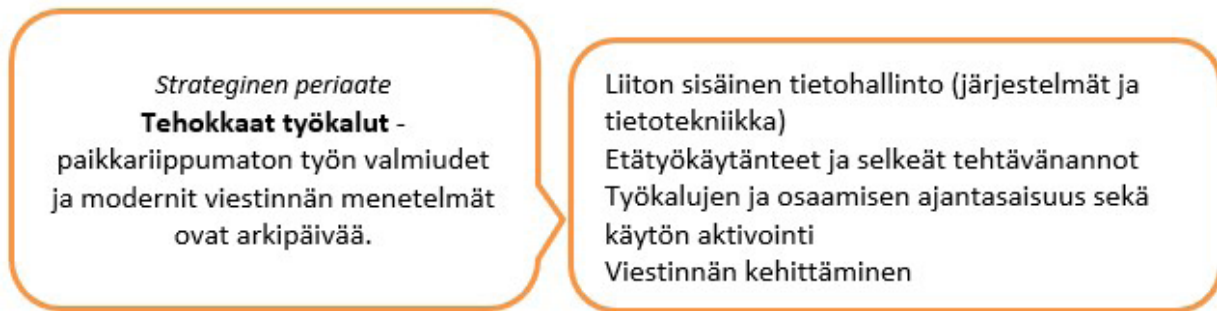
Vuonna 2021 keskitettyä koulutusta järjestetään seuraavista aiheista:

- digiosaaminen, tietoturva, tietosuojat, Office 365 lainsäädäntö (moderni tiimityö, ajan hallinta, kokousten tehokkuus)
- palvelussuhdeasiat, ohjeet ja menettelytavat
- vuorovaikutustaidot ja viestintä
- verkosto- ja prosessiosaaminen
- työyhteisötaidot
- tiimityö ja tiimin johtaminen
- oman työn johtaminen
- turvallisuus ja riskien hallinta
- työsuojelu
- työhyvinvointi
- hankintaosaaminen
- asianhallinta ja päätöksentekomenettely
- fasilitointikoulutus.

Työnantajalla on mahdollisuus saada koulutuskorvausta perustuen lakiin koulutuksen korvaamisesta. Korvauksen tarkoituksena on parantaa työnantajan mahdollisuuksia järjestää työntekijöilleen osaamista kehittävää koulutusta. Koulutuskorvauksen saa enintään kolmelta koulutuspäivältä työntekijää kohden vuodessa, kun koulutus perustuu yhteistoimintamenettelyssä käsitellyyn koulutussuunnitelmaan.

Henkilöstöä kannustetaan myös omaehtoiseen opiskeluun. Tutkinnon pohjalle rakentuvaa ammatillista osaamista ylläpidetään ja kehitetään jatkuvasti, minkä lisäksi työnantaja kannustaa henkilöstöä hakeutumaan omaehtoiseen, tutkintohakuiseen opiskeluun. Tätä varten työnantaja voi myöntää opintovapaata ja pyrkii tukemaan opiskelua tavoitetta helpottavilla työjärjestelyillä. Voimassa olevan palkkausjärjestelmän mukaan työnantaja voi tukea työajan ulkopuolella tapahtuvaa tutkintoon tähtäävää kouluttautumista myöntämällä työntekijälle mahdollisuuden käyttää vuodessa enintään kuusi päivää työaikaan tutkinnon lähiopetukseen, kuitenkin enintään 18 päivää viiden vuoden aikana.

Tehokkaiden työkalujen käyttöönotto

Liiton sisäisestä tietohallinnosta ja sen kehittämisestä vastaa hallinnon ja talouden tulosalue, mutta se koskee koko organisaatiota. Vuoden 2020 aikana on otettu käyttöön liiton toiminnan kannalta uudet ohjelmat lähes kaikkien keskeisten toimintojen osalta. Uudet ohjelmat mahdollistavat paikkariippumattoman työn miltei kaikkien työtehtävien osalta. Tietoturvaan ja tietosuojaan on kiinnitetty erityistä huomiota kuluneen vuoden aikana.

Koska muutos digitaalisten työvälineiden käyttöön on ollut nopea, on vuoden 2021 osalta tärkeää keskittyä erityisesti ohjelmien toimivuuden varmistamiseen ja käyttäjien osaamisen kehittämiseen ja tukemiseen.

Maakuntahallitus on hyväksynyt liiton etätyöohjeet. Toimintaympäristön muuttuessa nopeasti etätyöohjeistusta päivitetään tarvittaessa nopeasti vastaamaan muuttunutta tilannetta. Koronaepidemian vuoksi liitossa on siirrytty enenevässä määrin hyödyntämään etätyön antamia mahdollisuuksia yhteistyössä työntekijän ja esimiehen kanssa. Lisääntyvä etätyö huomioidaan myös liiton uusissa tilaratkaisuissa.

Työyhteisöviestintään kiinnitetään erityistä huomiota suunnittelukaudella (kts. hallinnon ja talouden tulosalue/viestintä).

Muutoskyvykkyys

Työhyvinvoinnin ja työkykyjohtamisen tavoitteena on, että työntekijät pystyvät yhdessä esimiehensä kanssa sovittamaan työtään esimerkiksi perhe-elämän tai työrajoitteiden aiheuttamien tarpeiden mukaisesti (esim. työajan osittaminen, työn sopeuttaminen, etätyö). Erilaisen työnteon muotojen käytössä periaatteena kuitenkin on, että järjestely on tarkoituksenmukainen sekä työntekijälle että työnantajalle. Tavoitteena on, että henkilöstö pystyy työskentelemään laskennalliseen eläkeikänsä saakka ja sairauspoissaolot organisaatiossa pysyvät kohtuullisella tasolla.

Muutosjohtamiseen ja työelämätaitojen kehittämiseen kiinnitetään erityistä huomiota suunnittelukaudella (kts. osaamisen kehittäminen osio).

Työhyvinvoinnin edistäminen ja työkyvyn johtaminen on eri toimijoiden yhdessä johdettua tekemistä. Työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden edistäminen kuuluu kaikille ja perustuu maakuntahallituksen hyväksymiin erillisiin asiakirjoihin:

- tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- toimintaohje häirinnän ja epäasiallisen kohtelun ennaltaehkäisemiseksi ja vaikeiden työasioiden kohtaamiseksi
- varhaisen tuen malli (VARTU-ohjelma)
- päihdeohjelma
- työterveyshuollon toimintaohjelma.

Työterveyshuollon palvelut kohdennetaan siten, että ne tukevat henkilöstön jaksamista ja terveysongelmien ehkäisemistä. Virasto tarjoaa henkilöstölleen mahdollisuuden hyödyntää liikunta- ja kulttuuriseteleitä, joiden arvosta työntekijä maksaa 25 prosenttia ja työnantaja 75 prosenttia. Viraston henkilöstöllä on lisäksi mahdollisuus hyödyntää työajan puitteissa hierontapalvelua, jonka kustannuksista työnantaja maksaa puolet.

Työhyvinvointia ja muutoskykyä mitataan säännöllisillä kartoituksilla. Työhyvinvoinnin tilaa arvioi liiton yhteistyötoimikunta. Yhteistyötoimikunta toimii yhteistoimintalain mukaisena yhteistoimintaelimenä, työsuojelutoimielimenä ja vuodesta 2020 lähtien myös varautumistoimikuntana erityistilanteiden, kuten koronaviruksen ehkäisyyn, liittyvien asioiden osalta. Yhteistyötoimikunnan rooli on merkittävä työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden edistämisessä.

Innostunut ja hyvinvoiva henkilöstö

Henkilöstöllä on paremmat mahdollisuudet innostua työstään ja voida hyvin, kun työntekijän tehtävät ja organisaation toimintamallit ovat selkeät. Samoin, jos työtehtävät on mitoitettu tekijän kykyjen ja jaksamisen mukaisesti ja palkkaus vastaa tehtävän vaativuutta. Näitä asioita tarkistetaan säännöllisesti vuosittaisissa kehityskeskusteluissa.

Liiton palkkausjärjestelmä uudistettiin tehtäväkohtaisten palkkojen osalta vuonna 2019. Palkkausjärjestelmän kehittäminen työnsuorituksen osalta ja erillispalkkioiden osalta tarkistetaan vuoden 2021 aikana.

Viestintä on työyhteisön voimavara ja yksi strategisen johtamisen välineistä. Tavoitteelliseen vuorovaikutukseen kiinnitetään erityistä huomiota sekä laaditaan yhteiset alustat ja tiedonjakamisen säännöt työyhteisöviestintään.

Vahvistetaan henkilöstön tiedonsaantia ja mahdollisuutta käydä keskustelua ajankohtaisista työhön liittyvistä asioista järjestämällä yhteiset henkilöstötilaisuudet 8–10 kertaa vuodessa.

Talousarviotaulukot vuodelle 2021 ja suunnitelma vuosille 2021–2023

Pohjois-Pohjanmaan liitto

TULOSLASKELMA *

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos %	TS 1 tuh 2022	TS 2 tuh 2023
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	3 421 000	3 480 900	3 489 400	0,2		
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	13 318	10 000	10 000			
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot	4 133 350	1 866 700	2 107 487	12,9		
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	7 567 668	5 357 600	5 606 887	4,7	5 607	5 607
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-3 042 051	-2 680 600	-2 831 724	5,6		
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-627 967	-571 300	-616 047	7,8		
Muut henkilösivukulut	-66 729	-71 600	-67 856	-5,2		
Henkilösivukulut	-694 696	-642 900	-683 903	6,4		
Henkilöstökulut yht.	-3 736 747	-3 323 500	-3 515 627	5,8		
Palvelujen ostot	-3 109 677	-1 245 800	-1 473 210	18,3		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-57 270	-62 900	-79 150	25,8		
Avustukset	-427 736	-349 000	-172 500	-50,6		
Vuokrat	-442 500	-407 000	-346 100	-15,0		
Muut toimintakulut	-32 954	-87 700	-14 500	-83,5		
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 806 884	-5 475 900	-5 601 087	2,3	-5 601	-5 601
TOIMINTAKATE	-239 216	-118 300	5 800	-104,9	6	6
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot		25 000		-100,0		
Muut rahoitustuotot	129 703					
Muut rahoituskulut	-726					
VUOSIKATE	-110 239	-93 300	5 800	-106,2	6	6
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-11 841	-8 500	-5 800	-31,8	-6	-6
TILIKAUDEN TULOS	-122 080	-101 800	0		0	0
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)	155 524					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALI-JÄÄMÄ)	33 444	-101 800	0		0	0

* Tilien uudelleen järjestelyn vuoksi erien ryhmittely poikkeaa tilinpäätöksestä 2019.

RAHOITUSLASKELMA

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos %	TS1 tuh 2022	TS2 tuh 2023
--	------------	---------	---------	----------	-----------------	-----------------

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	-110 237	-93 300	5 800	-106	6	6
Toiminnan rahavirta	-110 237	-93 300	5 800	-106	6	6
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-24 208					
Investointien rahavirta	-24 208					
Toiminnan ja invest. rahavirta	-134 446	-93 300	5 800	-106	6	6

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.var.ja po:n muut.	-186					
Saamisten muutos	849 680					
Korottomien velkojen muutos	-2 096 293					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 246 800					
Rahoituksen rahavirta	-1 246 800					
Rahavarojen muutos	-1 381 245	-93 300	5 800	-106	6	6
Rahavarat 31.12	8 941 991					
Rahavarat 1.1	10 323 236					
Rahavarojen muutos	-1 381 245	0	0		0	0

KÄYTTÖTALOUS PPL

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos %	TS 1 tuh 2022	TS 2 tuh 2023
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	3 421 000	3 480 900	3 489 400	0,2		
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	13 318	10 000	10 000			
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot	4 133 350	1 866 700	2 107 487	12,9		
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	7 567 668	5 357 600	5 606 887	4,7	5 607	5 607
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-3 042 051	-2 680 600	-2 831 724	5,6		
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-627 967	-571 300	-616 047	7,8		
Muut henkilösivukulut	-66 729	-71 600	-67 856	-5,2		
Henkilösivukulut	-694 696	-642 900	-683 903	6,4		
Henkilöstökulut yht.	-3 736 747	-3 323 500	-3 515 627	5,8		
Palvelujen ostot	-3 109 677	-1 245 800	-1 473 210	18,3		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-57 270	-62 900	-79 150	25,8		
Avustukset	-427 736	-349 000	-172 500	-50,6		
Vuokrat	-442 500	-407 000	-346 100	-15,0		
Muut toimintakulut	-32 954	-87 700	-14 500	-83,5		
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 806 884	-5 475 900	-5 601 087	2,3	-5 601	-5 601
TOIMINTAKATE	-239 216	-118 300	5 800	-104,9	6	6

LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos %	TS 1 tuh 2022	TS 2 tuh 2023
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	3 421 000	3 480 900	3 489 400	0,2		
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 421 000	3 480 900	3 489 400	0,2	3 489	3 489
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-193 722	-216 200	-213 439	-1,3		
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-20 688	-24 700	-26 393	6,9		
Muut henkilösivukulut	-3 979	-4 200	-3 054	-27,3		
Henkilösivukulut	-24 667	-28 900	-29 447	1,9		
Henkilöstökulut yht.	-218 389	-245 100	-242 886	-0,9		
Palvelujen ostot	-271 767	-256 000	-225 500	-11,9		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-275		-3 500			
Avustukset	-4 500	-5 000	-5 000			
Vuokrat			-2 000			
Muut toimintakulut	-19 184	-12 000	-2 000	-83,3		
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-514 115	-518 100	-480 886	-7,2	-481	-481
TOIMINTAKATE	2 906 885	2 962 800	3 008 514	1,5	3 009	3 009

HALLINTO JA TALOUS

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos %	TS 1 tuh 2022	TS 2 tuh 2023
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	13 318	10 000	10 000			
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot	27 095	30 000		-100,0		
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	40 413	40 000	10 000	-75,0	10	10
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-649 083	-650 000	-615 647	-5,3		
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-228 120	-242 000	-244 199	0,9		
Muut henkilösivukulut	-20 337	-16 800	-15 237	-9,3		
Henkilösivukulut	-248 457	-258 800	-259 436	0,2		
Henkilöstökulut yht.	-897 540	-908 800	-875 083	-3,7		
Palvelujen ostot	-243 887	-287 500	-328 000	14,1		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-40 255	-55 700	-70 300	26,2		
Avustukset	-94 190					
Vuokrat	-310 307	-357 000	-290 000	-18,8		
Muut toimintakulut	-10 904	-1 000	-1 000			
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 597 083	-1 610 000	-1 564 383	-2,8	-1 564	-1 564
TOIMINTAKATE	-1 556 670	-1 570 000	-1 554 383	-1,0	-1 554	-1 554

ALUEKEHITYS

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos %	TS 1 tuh 2022	TS 2 tuh 2023
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot	39 327					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	39 327					
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-281 445	-273 700	-278 227	1,7		
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-42 412	-46 300	-47 994	3,7		
Muut henkilösivukulut	-10 757	-7 000	-6 886	-1,6		
Henkilösivukulut	-53 169	-53 300	-54 880	3,0		
Henkilöstökulut yht.	-334 614	-327 000	-333 107	1,9		
Palvelujen ostot	-205 954	-53 000	-47 000	-11,3		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 920					
Avustukset	-63 181	-172 000	-115 000	-33,1		
Vuokrat	-7 745					
Muut toimintakulut	-1 280					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-615 694	-552 000	-495 107	-10,3	-495	-495
TOIMINTAKATE	-576 367	-552 000	-495 107	-10,3	-495	-495

ALUESUUNNITTELU

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos %	TS 1 tuh 2022	TS 2 tuh 2023
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot	17 064					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	17 064					
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-644 959	-622 400	-659 280	5,9		
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-110 169	-105 300	-113 725	8,0		
Muut henkilösivukulut	-14 046	-15 900	-16 319	2,6		
Henkilösivukulut	-124 215	-121 200	-130 044	7,3		
Henkilöstökulut yht.	-769 174	-743 600	-789 324	6,1		
Palvelujen ostot	-74 228	-43 000	-109 900	155,6		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 142					
Avustukset	-148 542	-172 000	-52 500	-69,5		
Vuokrat	-4 307					
Muut toimintakulut	-1 456	-500	-1 500	200,0		
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 002 849	-959 100	-953 224	-0,6	-953	-953
TOIMINTAKATE	-985 785	-959 100	-953 224	-0,6	-953	-953

PROJKEITIT (PPL:N HALLINNOIMAT)

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos %	TS 1 tuh 2022	TS 2 tuh 2023
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot	3 065 550	612 000	910 305	48,7		
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 065 550	612 000	910 305	48,7	910	910
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-666 162	-194 600	-378 407	94,5		
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-122 054	-34 400	-65 276	89,8		
Muut henkilösivukulut	-5 759	-6 300	-9 362	48,6		
Henkilösivukulut	-127 813	-40 700	-74 638	83,4		
Henkilöstökulut yht.	-793 975	-235 300	-453 045	92,5		
Palvelujen ostot	-2 083 290	-308 500	-446 610	44,8		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 405	-3 500	-550	-84,3		
Avustukset	-117 323					
Vuokrat	-72 006		-10 100			
Muut toimintakulut	-50	-64 700		-100,0		
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 071 049	-612 000	-910 305	48,7	-910	-910
TOIMINTAKATE	-5 499	0	0		0	0

Jäsenkuntien maksuosuudet

POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO

26.11.2020

Jäsenkuntien maksuosuudet 2021

	Verovuoden 2019 verotulot *) euroa	Maksu- osuus yhteensä euroa	Maksuerät		
			1.erä euroa	2.erä euroa	3.erä euroa
Alavieska	7 065 330	17 621,89	5 873,96	5 873,96	5 873,96
Haapajärvi	21 367 834	53 294,28	17 764,76	17 764,76	17 764,76
Haapavesi	19 711 954	49 164,29	16 388,10	16 388,10	16 388,10
Hailuoto	3 265 864	8 145,51	2 715,17	2 715,17	2 715,17
Ii	29 849 947	74 449,82	24 816,61	24 816,61	24 816,61
Kalajoki	36 894 494	92 019,88	30 673,29	30 673,29	30 673,29
Kempele	68 308 342	170 370,29	56 790,10	56 790,10	56 790,10
Kuusamo	45 516 960	113 525,48	37 841,83	37 841,83	37 841,83
Kärsämäki	6 591 731	16 440,67	5 480,22	5 480,22	5 480,22
Liminka	32 890 811	82 034,15	27 344,72	27 344,72	27 344,72
Lumijoki	5 559 649	13 866,52	4 622,17	4 622,17	4 622,17
Merijärvi	2 380 160	5 936,44	1 978,81	1 978,81	1 978,81
Muhos	27 441 489	68 442,80	22 814,27	22 814,27	22 814,27
Nivala	30 637 559	76 414,24	25 471,41	25 471,41	25 471,41
Oulainen	23 809 333	59 383,71	19 794,57	19 794,57	19 794,57
Oulu	745 700 009	1 859 877,15	619 959,05	619 959,05	619 959,05
Pudasjärvi	20 688 605	51 600,19	17 200,06	17 200,06	17 200,06
Pyhäjoki	9 874 526	24 628,41	8 209,47	8 209,47	8 209,47
Pyhäjärvi	18 721 440	46 693,82	15 564,61	15 564,61	15 564,61
Pyhäntä	4 344 375	10 835,46	3 611,82	3 611,82	3 611,82
Raahe	88 203 545	219 991,63	73 330,54	73 330,54	73 330,54
Reisjärvi	7 727 286	19 272,90	6 424,30	6 424,30	6 424,30
Sievi	14 592 757	36 396,32	12 132,11	12 132,11	12 132,11
Siikajoki	15 851 454	39 535,68	13 178,56	13 178,56	13 178,56
Siikalatva	14 966 887	37 329,45	12 443,15	12 443,15	12 443,15
Taivalkoski	11 194 404	27 920,36	9 306,79	9 306,79	9 306,79
Tyrnävä	19 045 567	47 502,23	15 834,08	15 834,08	15 834,08
Utajärvi	7 392 121	18 436,95	6 145,65	6 145,65	6 145,65
Vaala	8 273 202	20 634,49	6 878,16	6 878,16	6 878,16
Ylivieska	51 174 025	127 634,97	42 544,99	42 544,99	42 544,99
POHJOIS-POHJANMAA	1 399 041 660	3 489 400,00	1 163 133,33	1 163 133,33	1 163 133,33

*) Lähde: Verovuoden 2019 kunnallis- ja yhteisöverot , Verohallinto

Pohjois-Pohjanmaan liitto
Council of Oulu Region

Sepänkatu 20
90100 OULU Finland

Puh./tel. +358 (0)40 685 4000
Telefax +358 (0)8 3113 577

info@pohjois-pohjanmaa.fi
www.pohjois-pohjanmaa.fi